

2019

VAN

İŞGÜCÜ PİYASASI
ARAŞTIRMA RAPORU

2019 YILI
İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMALARI
VAN ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

VAN İLİ
İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

Yazar

Yılmaz KAPLAN

İş ve Meslek Danışmanı

SUNUŞ

İşsizlik, yeterli düzeyde istihdam oluşturmamak ve nitelikli işgücünün yetersiz olması, hiç şüphesiz ki günümüz işgücü piyasasının en önemli sorunlarından biridir. Bu durum aynı zamanda sosyal, psikolojik ve ekonomik problemler gibi alt sorunları da beraberinde getirmektedir. Bu nedenle istihdamı artırmaya yönelik yatırımlar ve politikalar üretmek, tüm ülkeler için zorunluluk haline gelmiştir. Bu çalışmaları daha etkin yürütebilmek ve etkili istihdam politikaları oluşturabilmek amacıyla öncelikle işgücü piyasasının taleplerini detaylı bir şekilde incelemek gerekmektedir. Yerel ve ulusal düzeyde uygun istihdam politikaları oluşturmak, işgücü piyasasından elde edilen verilerle mümkün olacaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2010 yılından günümüze yerel düzeyde uygulanacak işsizlik ve istihdam politikalarının, etkin ve ihtiyaca uygun olmasını sağlamak amacıyla, işverenlerimizin görüş ve önerilerine başvurmaktadır. Bu görüş ve öneriler doğrultusunda istihdam hizmetlerinin yürütülmesi hedeflenmektedir. İşverenlerimizin istediği özelliklerde nitelikli işgücüne daha kolay ulaşabilmesi amacıyla İŞKUR, kurum sisteminde yer alan kayıtlı işsizleri işgücü uyum programlarına tabi tutarak nitelikli eleman yetişmesine katkı sağlamaktadır. Bu şekilde işverenin nitelikli eleman ihtiyacı karşılanırken aynı zamanda işsizlerimize meslek kazandırılmakta ve onlara yeni iş kapıları açılmaktadır.

Yerel düzeyde mesleki eğitim programlarını ihtiyaca uygun olarak geliştirmek ve İŞKUR tarafından sunulan hizmetleri daha etkin hale getirmek amacıyla kapsamlı bir İşgücü Piyasası Araştırması gerçekleştirilmiştir. İl düzeyinde işgücü arz ve talep verilerini içeren bu çalışmanın sonucunda oluşturulan rapor, istihdam politikaları adına genel bir rehber görevi üstlenmektedir.

Bu çalışmanın gerçekleşmesi adına gösterdikleri özverili çalışmalar nedeniyle İŞKUR İl Müdürlüğü İş ve Meslek Danışmanlarına, çalışma kapsamında işyeri bilgi formlarını titiz bir şekilde yanıtlayıp görüş bildiren tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Van İşgücü Piyasası Araştırması analiz çalışmasının ülkemiz, ilimiz ve tüm ilgililer için faydalı olmasını temenni ediyorum.

Mehmet Emin BİLMEZ
Van Valisi

ÖNSÖZ

İstihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetleriyle birlikte ulusal istihdam politikasının oluşturulmasında rol alan ve işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biri olan İŞKUR; hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamu hizmeti sunmaktadır. İşgücü piyasası verilerini yüz yüze görüşmelerle elde edip bu verileri analiz eden, yorumlayan ve işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler yerine getirmektedir.

Türkiye İş Kurumu, üstlendiği yasal ve sosyal sorumluluğun bilinciyle her geçen gün daha da genişleyen bir kitleye hizmet vermektedir. İşgücünün arz ve talep kısmını iyi analiz edip geleceğe yönelik istihdam politikalarını daha sağlıklı bir şekilde planlamak İŞKUR ile birlikte sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için çok önemlidir.

Kurumumuz bu çalışma ile kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek hem işgücü piyasası hakkında bilgi toplamakta hem de işverenlerin işgücü ihtiyacını en kısa sürede karşılamaya çalışmaktadır. Türkiye Geneli ve il düzeyinde cinsiyet bazında mevcut çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiştir. Aynı zamanda ziyaret edilen işverenlerimize kurumumuzun hizmetleri hakkında danışmanlık hizmeti sunulmuştur.

Bu bağlamda ziyaret edilen işverenler Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile bazı büyük illerde örneklem diğer illerde ise tam sayım olmak üzere belirlenmiştir. 2019 yılı Nisan-Mayıs döneminde büyük çoğunluğu 20 ve üzeri kişi istihdam eden 83 bin 887 işletmeye iş ve meslek danışmanlarımız tarafından ziyaret gerçekleştirilerek işveren veya işveren temsilcisi ile görüşülüp işyeri bilgi formu doldurulmuştur. Van'da ise bu kapsamda planlanan 631 işletme ziyaret edilmiştir.

Bu çalışma kapsamında hazırlanan 2019 yılı "İşgücü Piyasası Analizi" raporu, hem işgücü arzına ilişkin bazı değerlendirmeleri, hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız koordinatörlüğünde kurumumuz İş ve Meslek Danışmanları aracılığıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri içermektedir. Her il için ayrı ayrı hazırlanmış olan bu raporlar tamamlandığında sonuçları kamuoyuyla paylaşılacaktır.

Bu itibarla İşgücü Piyasası Analizi çalışmasının İŞKUR ailesi ve diğer tüm kullanıcılar için hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında emeği geçen kurum personelimize ve kıymetli vakitlerini ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize teşekkür ederim.

Mehmet Salih SERÇE
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ	i
ÖNSÖZ	i
TABLolar LİSTESİ	ii
ŞEKİLLER LİSTESİ	iii
KISALTMALAR	iv
YÖNETİCİ ÖZETİ	1
GİRİŞ	3
BİRİNCİ BÖLÜM	4
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ	4
İŞKUR GÖSTERGELERİ	4
Açık İşler	4
İşe Yerleştirmeler	5
Kayıtlı İşsiz	6
Aktif İşgücü Programları	8
İşsizlik Ödeneği	11
İKİNCİ BÖLÜM	13
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI	13
İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM	14
İşyeri Verileri	15
Mevcut İstihdam	25
AÇIK İŞLER	28
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER	37
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ	41
SONUÇ	47
EK-1: İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU	51

TABLÖLER LİSTESİ

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2018)	5
Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2018)	6
Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)	8
Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı.....	9
Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)	9
Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı	10
Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018).....	10
Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı	15
Tablo 9: E-Ticaret Yapmama Nedenleri.....	20
Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin, Hizmetlerimize Göre Oranları.....	23
Tablo 11: İŞKUR'un Desteklemesini İstedığınız Alanlar	24
Tablo 12: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı.....	25
Tablo 13: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları	26
Tablo 14: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler	27
Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İş Olan İşletmeOranı	29
Tablo 16: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması	34
Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı	34
Tablo 18: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları.....	35
Tablo 19: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması.....	36
Tablo 20: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler	37
Tablo 21: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı.....	38
Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı	39
Tablo 23: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri	41
Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri	42
Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi	43
Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi.....	43
Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler	44

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2011-2018).....	4
Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2011-2018)	5
Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2011-2018).....	7
Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2012-2018).....	11
Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı.....	16
Şekil 6: İşletmelerde Part-time çalışma durumu ve Kadın çalışan oranı	17
Şekil 7: Sektör Bazında İşletmelerin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu.....	17
Şekil 8: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu.....	18
Şekil 9: Sektörlere Göre İşletmelerin İhracat Yapma Oranı.....	19
Şekil 10: Ar-Ge Çalışması Yapan İşletme Durumu.....	20
Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşletme Oranı (%).....	21
Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%).....	21
Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletme Oranı.....	22
Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri.....	24
Şekil 15: İşletmelerde İnsan Kaynakları Sorumlu İstihdamı.....	27
Şekil 16: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı	28
Şekil 17: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi	30
Şekil 18: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı	31
Şekil 19: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı	31
Şekil 20: Açık İşlerde Engelli Çalıştırma Durumu	32
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı	33
Şekil 22: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı.....	39
Şekil 23: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı	40
Şekil 24: Teşviklerin İstihdama Katkısı	45
Şekil 25: Teknolojik Gelişmelerin İstihdama Etkisi.....	45

KISALTMALAR

İEP	İşbaşı Eğitim Programı
İİMEK	İl İstidam ve Mesleki Eğitim Kurulları
İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
KÇÖ	Kısa Çalışma Ödeneği
NACE	Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
TGÇM	Temininde Güçlük Çekilen Meslekler
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır.

İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması ile açık iş istatistikleri araştırmaları kapsamında derlenmektedir. İşgücü piyasasının talep boyutunu analiz etmek gayesiyle hazırlanan bu rapor, Van İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında 533 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmeler 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler olup il genelinde 16 sektörde tam sayım yapılmıştır. Van ilinde 20+ istihdamlı işletmeler için toplam çalışan sayısı 27 bin 46 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 22 bin 191 çalışan erkeklerden, 4 bin 854 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Van ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ve Hizmet ve Satış Elemanlarıdır.

Van ilinde açık iş oranı yüzde 0,6 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 1,5 olup, Van ili açık iş oranı bakımından 0,9 puanlık farkla Türkiye ortalamasının altındadır. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde yüzde 2,5 ile İmalat sektörüdür. Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu meslek grubunda araştırma döneminde 58 kişilik açık iş mevcuttur. Van ilinde en fazla açık işi olan ilk üç meslek grubu; Tesis ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar, Hizmet ve Satış Elemanları ile Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerdir. İl genelinde açık işlerin yüzde 38,4'ü için Lise Altı eğitim düzeyi talep edilmiştir.

Van ilinde temininde güçlük çekilen meslekler sektörlerine göre incelendiğinde en fazla İnşaat sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Van ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Makineci (Dikiş) mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği ise Beton Direk Kalıp Hazırlama İşçisi, Fayans, Seramik ve Karo Döşemecisi ile

Boyacı Ve Yüzey Hazırlamacı/Yapı Dekorasyoncusu meslekleri takip etmektedir. Eleman teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 19,3'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Van ilinde işverenlerin yüzde 20'si istihdamın artacağını öngörmüştür. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 3,9 iken bu oran Van ilinde ülke genelinin üzerinde olup yüzde 5,8'dir.

Van ilinde işverenler, istihdama en fazla katkı sağlayan teşviğin İlave İstihdam Teşviği olduğunu belirtmiştir. Ayrıca İşverenlerin yüzde 70,4'ü, İŞKUR'un yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği konusunda desteklemesini istemektedir.

İşverenlerin yüzde 29,2'si teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracığını beyan ederken, yüzde 28,7'si ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir. Sektörel açıdan bakıldığında ise; Van ilinde Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, Diğer hizmet faaliyetleri ve Kültür, sanat eğlence, dinlence sektörlerinde işverenlerin yarısından fazlası teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracığını savunmaktadır.

İşgücü piyasasının mevcut durumunu görebilmek ve gelecek dönem eğilimlerini öngörerek veriye dayalı sağlıklı kararlar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla Van İli İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.

GİRİŞ

Bu çalışma Van işgücü piyasasının gerek arz gerekse talep yönü ile mevcut durumunu ortaya koyarak piyasanın olumlu ve olumsuz yanlarını sergilemektedir. Bu kapsamda işgücü piyasası ile kararların alınması ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliğinin artırılması noktasında araştırma sonuçlarının göz önüne alınması oldukça önemlidir.

Van İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu; il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. İşgücü piyasasının en önemli aktörleri olan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadaki beklentilerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak politika üretmeden önceki ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde tesis etmek, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR'a değil, Türkiye'de işgücü piyasasının paydaşı olan tüm kurum ve kuruluşlara önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum İŞKUR'dur.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından itibaren yıllık bazda periyodik olarak sürdürülmektedir. Yapılan bu araştırmalar kapsamında 2019 yılı için Van ilinde 1 Nisan-3 Mayıs 2019 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiş olup, araştırma neticesinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, İşgücü Piyasası Araştırması sonuçları analiz edilerek Van ilinde işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

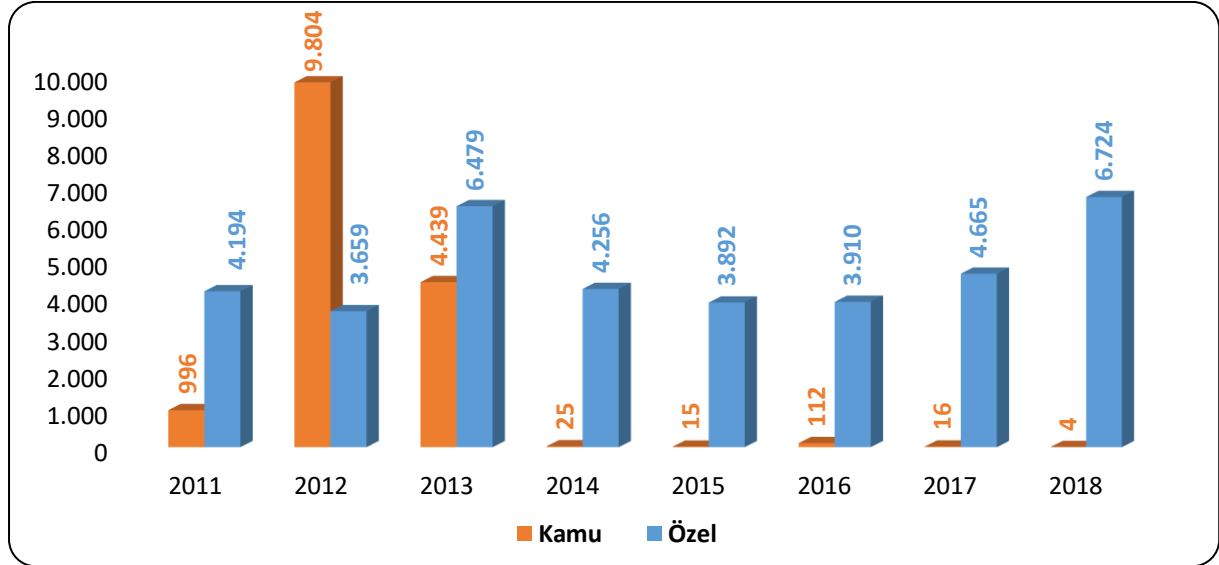
İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri, Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgilere ulaşılabilmektedir.

Açık İşler

Açık iş; işverenlerin ihtiyaç duyduğu işgücünü karşılamak amacıyla Kuruma bildirdikleri işgücü talepleridir. İşverenler taleplerini Kuruma bizzat gelerek verebilecekleri gibi online olarak da ihtiyaç duyduğu nitelikteki işgücünü Kurumdan talep edebilmektedirler.

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2011-2018)

Kaynak: İŞKUR

2011 yılında 5 bin 190 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2018 yılına gelindiğinde 6 bin 728 kişiye yükselmiştir. Açık iş sayıları 2014 yılına kadar dalgalı bir seyir izlemiş, 2015 yılından sonra alınan açık işlerde artış olmuş 2018 yılında bir önceki yıla göre yüzde 43,7 oranında artış göstermiştir. Açık işler sektör bazında incelendiğinde ise İŞKUR'un özellikle son yılında özel sektör açık işleri üzerindeki etkinliğini önemli ölçüde arttırdığı görülmektedir.

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2018)

Meslek	Açık İş Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	1.870
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	495
Erkek Üst Giysileri Dikim Elemanı	489
El Ve Makine Dikişçisi (Genel)	259
İç Giyim Konfeksiyon Makineci	235
Servis Şoförü (Okul)	230
Kadın Giyim Modelist Yardımcısı	202
Satış Danışmanı / Uzmanı	125
Büro Memuru (Genel)	125
Kadın Üst Giysileri Dikim Elemanı	119

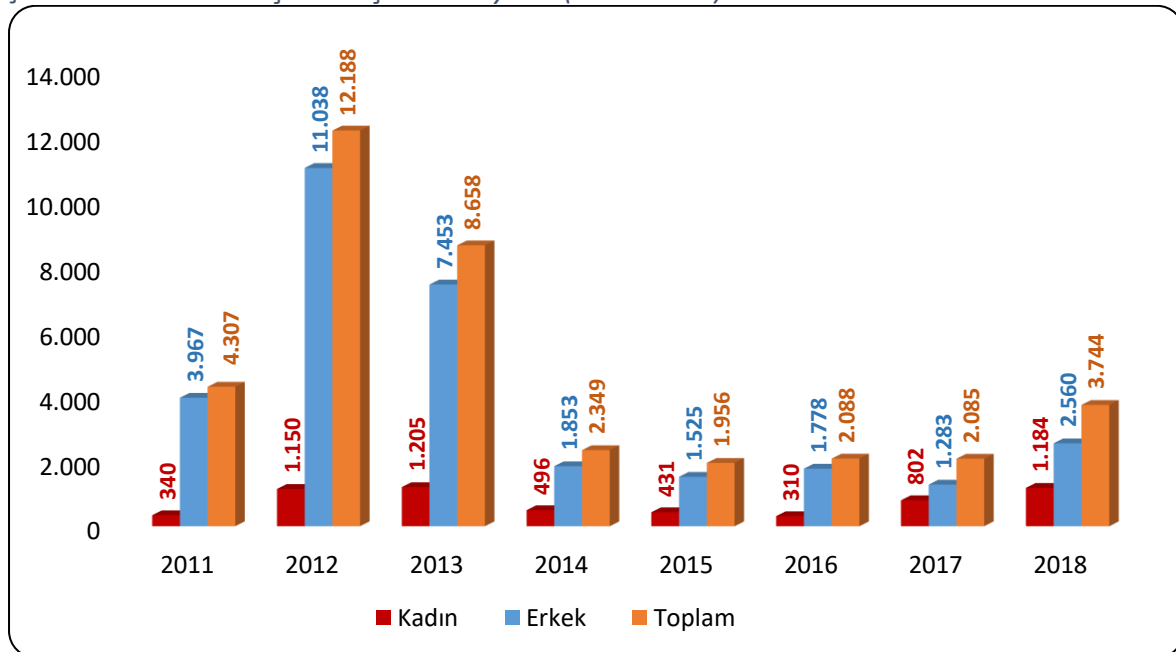
Kaynak: İŞKUR

Van ilinde 2018 yılında 6 bin 728 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, ilk sırada bin 870 açık iş ile Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının yüzde 27,8'ini oluşturmaktadır. Bu mesleği Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi ve Erkek Üst Giysileri Dikim Elemanı meslekleri takip etmektedir.

İşe Yerleştirmeler

İŞKUR özellikle son yıllarda performansını önemli ölçüde artırarak 2018 yılında yıllık bazda 2 milyon 394 bin açık işi işgücü piyasasından toplamıştır. Şekil 2'den de görüleceği üzere bu artan performans İŞKUR işe yerleştirme hizmetlerine doğrudan yansımaktadır.

Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2011-2018)

Kaynak: İŞKUR

2011 yılındaki işe yerleştirme sayısı 4 bin 307 olan Van ilinde işe yerleştirilenlerin 3 bin 967'si erkek, geri kalan 340 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar yıllar itibariyle dalgalı bir seyir izlemektedir. 2012 yılında ise belirgin bir artış yaşanarak 12 bin 188 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. 2018 yılında işe yerleşenlerin yaklaşık yüzde 31,6'sı kadınlardan oluşmuştur. İşe yerleştirilen kadın sayısı 2015 yılına kadar dalgalı bir seyir izlerken 2016 yılından itibaren artarak 2018 yılında bin 184 kişi olmuştur.

İŞKUR'un; piyasayı yakından takip ederek il özelinde piyasanın sahip olduğu tüm değişkenleri göz önünde bulundurup işverenlerin işgücü ihtiyaçlarını zamanında karşılaması en temel fonksiyonları arasında yer almaktadır.

Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2018)

Meslekler	Erkek	Kadın	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	1.138	200	1.338
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	116	204	320
Servis Şoförü (Okul)	227	0	227
Erkek Üst Giysileri Dikim Elemanı	107	80	187
Kadın Giyim Modelist Yardımcısı	47	104	151
Kadın Üst Giysileri Dikim Elemanı	45	69	114
Büro Memuru (Genel)	58	48	106
Makineci (Dikiş)	66	37	103
Reyon Görevlisi	61	28	89
Satış Danışmanı / Uzmanı	56	21	77

Kaynak: İŞKUR

Van ilinde bin 338 kişilik işe yerleştirmeye Beden İşçisi (Genel) mesleği ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı, toplam işe yerleştirme sayısının % 35,7'sini oluşturmaktadır. Bu mesleği Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi ve Servis Şoförü (Okul) meslekleri takip etmektedir. Erkekler en çok Beden İşçisi (Genel) ve Servis Şoförü (Okul) mesleklerinde işe yerleştirilirken, kadınlar ise en çok Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi ve Beden İşçisi (Genel) mesleklerinde işe yerleştirilmiştir.

Kayıtlı İşsiz

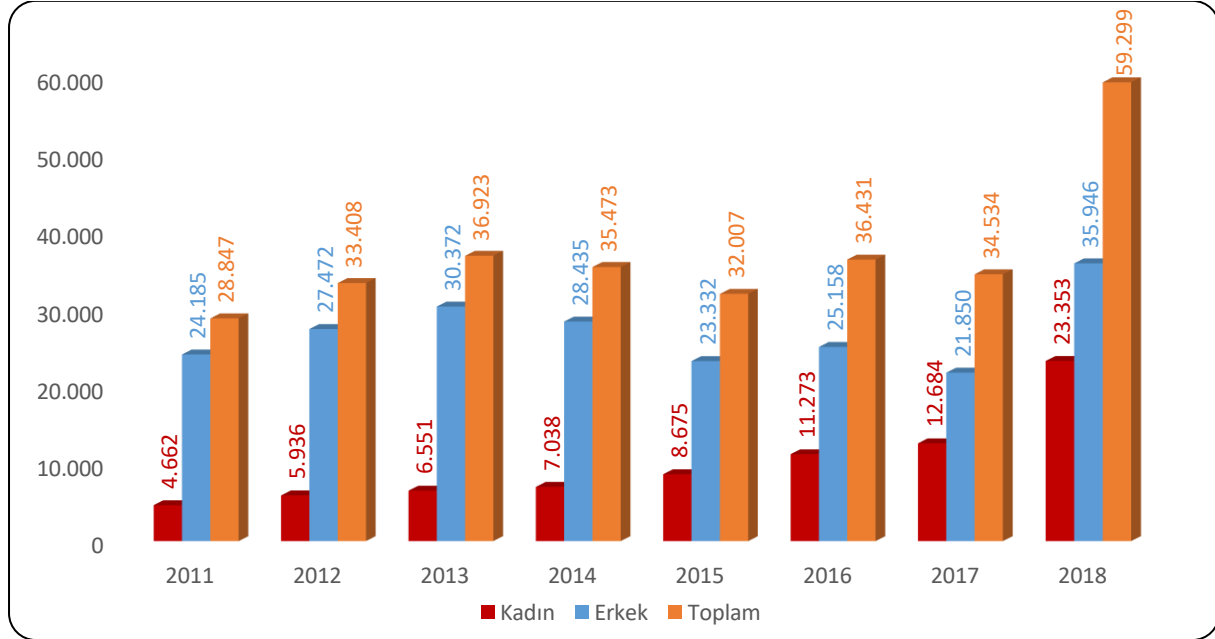
Kayıtlı İşsiz; hali hazırda herhangi bir gelir getirici işte çalışmayıp Kurumumuza iş arama maksadı ile başvuran kişilerdir.

Kurumumuz ilgili mevzuat gereğince kayıtlı iş arayanlarına en az bir yıl süre ile hizmet vermekle yükümlü olmakta olup, iş arayanlar İŞKUR sistemi üzerinde durumlarını güncelleyerek iş

aramaya devam ettikleri sürece İŞKUR hizmetlerinden herhangi bir süre kısıtı olmadan yararlanabilmektedirler.

Son 12 ay içerisinde İŞKUR hizmetlerine başvurusu veya profil güncellemesi yapmadığı tespit edilen kayıtlar sistem tarafından pasife alınmaktadır. Ayrıca iş arayanlar kayıtlarını istedikleri zaman pasife alarak İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayı sonlandırabilmektedir.

Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2011-2018)

Kaynak: İŞKUR

2011 yılında Van ilinde İŞKUR'a kayıtlı 28 bin 847 işsiz bulunmaktadır. Kayıtların 24 bin 185'i erkek, 4 bin 662'si ise kadınlardan oluşmaktadır. 2018 yılında ise toplam 59 bin 299 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişme, sayesinde İŞKUR olarak işsizlerin işgücündeki durumlarını anlık olarak takip edilebilme imkanına erişmiştir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta, İŞKUR'a kayıtlı kadınların sayısındaki önemli artıştır. 2011 yılında Van'da 4 bin 662 kayıtlı işsiz kadın bulunmakta iken bu sayı 2018 yılında önemli ölçüde artarak 23 bin 353'e yükselmiştir. Bu artışta İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetleri hem nitelik hem de nicelik olarak iyileştirmesi çok önemli bir faktördür.

Van ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları incelendiğinde en fazla kayıtlı işsizin olduğu ilk 10 mesleğin başında Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Van ilinde

Kuruma kayıtlı 18 bin 438 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Van ilindeki toplam kayıtlı işsiz sayısının %31'ini oluşturmaktadır. Bu mesleği Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Temizlik) ve Büro Memuru (Genel) meslekleri takip etmiştir. Kadın kayıtlı işsizlerde en çok Beden İşçisi(Genel), Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Temizlik) ve Büro Memuru (Genel) gibi mesleklerin yanı sıra Büro İşçisi ve Sekreter gibi mesleklerde de kayıtlı işsiz bulunmaktadır.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla istihdamın korunmasına ve artırılmasına, işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren kişi ve grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmakta ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır. Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır.

Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2011	44	322	717	1.039
2012	34	402	271	673
2013	36	413	335	748
2014	108	1.234	763	1.997
2015	126	1.958	857	2.815
2016	70	1.095	472	1.567
2017	127	2.208	888	3.096
2018	110	1.736	754	2.490

Kaynak: İŞKUR

Mesleki eğitim kursları yıllara göre dalgalı bir seyir izlemiştir. 2018 yılında ise düzenlenen 110 mesleki eğitim kursuna 2 bin 490 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin 754'ü erkek, bin 736'sı kadınlardan oluşmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Cinsiyet bazında kursa katılan bireyler incelendiğinde kadın katılımcıların daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2018 yılında kursiyerlerin yaklaşık yüzde 70'inin kadınlardan oluştuğu görülmektedir. Bu bilgiler ışığında

katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadınların yüksek oranda olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Erkek Üst Giysileri Dikim Elemanı	Erkek Üst Giysileri Dikim Elemanı	Erkek Üst Giysileri Dikim Elemanı
İç Giyim Konfeksiyon Makineci	İç Giyim Konfeksiyon Makineci	İç Giyim Konfeksiyon Makineci
Müşteri Temsilcisi	Çağrı Merkezi Elemanı	Müşteri Temsilcisi
Kadın Giysileri Dikim Elemanı(Düz Dar Etek- Kadın Pantolonu-Bluz- Elbise-Fantezi Elbise)	Kadın Giysileri Dikim Elemanı(Düz Dar Etek- Kadın Pantolonu-Bluz- Elbise-Fantezi Elbise)	Kadın Giysileri Dikim Elemanı(Düz Dar Etek- Kadın Pantolonu-Bluz- Elbise-Fantezi Elbise)
Çağrı Merkezi Elemanı	Müşteri Temsilcisi	Yöresel Kilim Dokuyucusu
Yöresel Kilim Dokuyucusu	Çocuk Üst Giysileri Dikimi (Gömlek-Bluz-Elbise-Etek- Pantolon-Jean Pantolon)	Çağrı Merkezi Elemanı
Ev Tekstili Ürünleri Hazırlama Elemanı	Servis Elemanı (Garson) Yardımcısı	Ev Tekstili Ürünleri Hazırlama Elemanı
Çocuk Üst Giysileri Dikimi (Gömlek-Bluz-Elbise-Etek- Pantolon-Jean Pantolon)	Örgü Makinesi İşçisi (El Tezgâhı)/Trikotaj	Takı İmalatçısı
Takı İmalatçısı	Ağaç Oymacısı/Ahşap Oymacısı	Yapma Çiçek Yapımcısı
Yapma Çiçek Yapımcısı	Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)	Bünyan Halı Dokumacısı

Kaynak: İŞKUR

2018 yılında en fazla sayıda katılımcının olduğu kurslar Erkek Üst Giysileri Dikim Elemanı, İç Giyim Konfeksiyon Makineci ve Müşteri Temsilcisi mesleklerinde düzenlenmiştir. En fazla sayıda kadın katılımcının olduğu kurslar ise Erkek Üst Giysileri Dikim Elemanı, İç Giyim Konfeksiyon Makineci ve Müşteri Temsilcisi mesleklerinde düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Erkek Üst Giysileri Dikim Elemanı, İç Giyim Konfeksiyon Makineci ve Çağrı Merkezi Elemanı mesleklerinde kurs düzenlenmiştir. Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2011	25	13	67	80
2012	101	101	157	258
2013	411	309	501	810
2014	583	359	613	972
2015	956	591	975	1.566
2016	855	810	1.394	2.204
2017	678	714	1.012	1.726
2018	409	879	918	1.797

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri işsizlerin gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olmamasının yanında yeterli iş tecrübesinin de bulunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının

temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bir diğer gaye ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır.

2010 yılından itibaren işbaşı eğitim programlarının sayısı artış eğilimi içerisinde. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak değerlendirilmektedir. Yıllar itibariyle İşbaşı Eğitim Programlarından faydalanan kişi sayısı artmıştır. Bu durum İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri ve tecrübe kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

2018 yılında 409 program düzenlenmiş olup toplam bin 797 kişi programlara katılmıştır. Katılımcıların yüzde 49'u kadınlardan, yüzde 51'i ise erkeklerden oluşmaktadır.

Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi
Reyon Görevlisi	Reyon Görevlisi	Hemşire
Satış Elemanı (Perakende)	Satış Elemanı (Perakende)	El Nakışçısı
Çocuk Giyim Modelisti	Çocuk Giyim Modelisti	Çocuk Giyim Modelisti
El Nakışçısı	Büro Memuru (Genel)	Satış Elemanı (Perakende)
Hemşire	El Nakışçısı	Trikotajcı/Endüstriyel Örmeci
Büro Memuru (Genel)	Erkek Giyim Modelisti	Büro Memuru (Genel)
Trikotajcı/Endüstriyel Örmeci	Trikotajcı/Endüstriyel Örmeci	Reyon Görevlisi
Erkek Giyim Modelisti	Garson (Servis Elemanı)	Ebe-Hemşire
Büro İşçisi	Büro İşçisi	Kasiyer

Kaynak: İŞKUR

2018 yılında Van ilinde yararlanıcı sayısı en fazla olan işbaşı eğitim programları Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Reyon Görevlisi ve Satış Elemanı (Perakende) mesleklerinde düzenlenmiştir. Kadınlarda mesleklere göre en fazla yararlanıcı sayısı Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Hemşire ve El Nakışçısı; Erkeklerde ise Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Reyon Görevlisi ve Satış Elemanı (Perakende) meslekleri yer almaktadır.

Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
--------	------	-------	-------	--------

2011	8	37	163	200
2013	6	51	127	178
2014	12	130	254	384
2015	16	121	279	400
2016	40	254	745	999
2017	14	92	238	330
2018	2	3	37	40

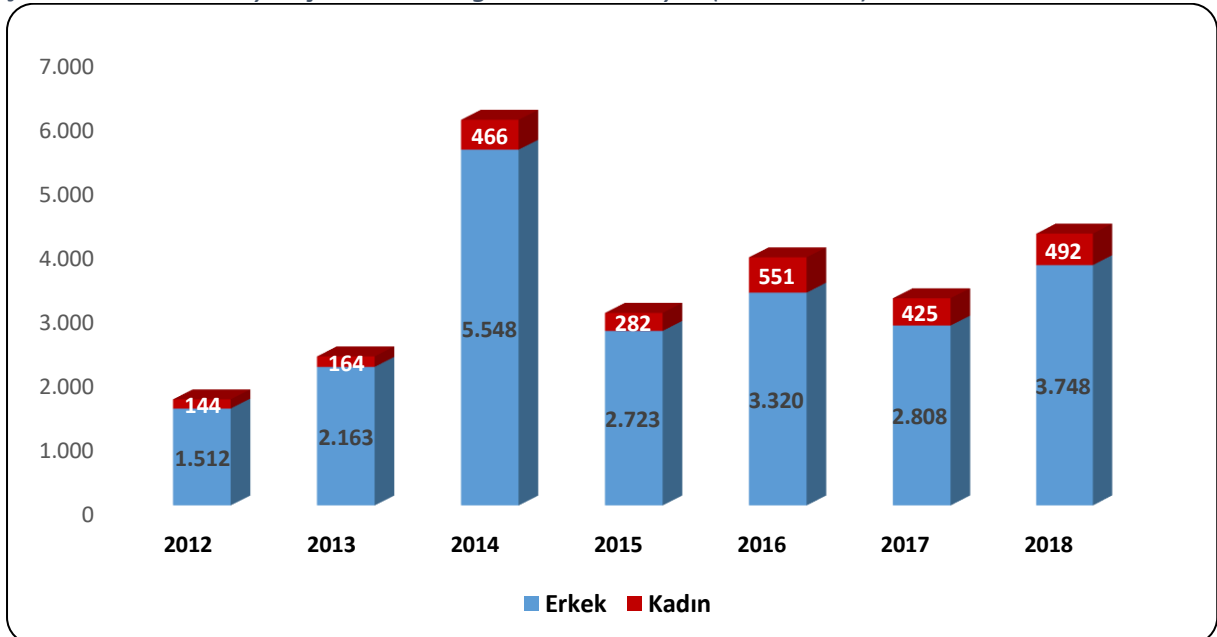
Kaynak: İŞKUR

Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendi işlerini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı hedeflemektedir. 2018 yılında 2 girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. 2018 yılında düzenlenen girişimcilik eğitim programı sayısı 2017 yılına göre azalma göstermiştir. Programa 2018 yılında 3'ü kadın, 37'si erkek olmak üzere toplam 40 kişi katılmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2012-2018)

Kaynak: İŞKUR

Van ilinde 2018 yılında yüzde 11,6'sı kadın olmak üzere 4 bin 240 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısı ise 2018 yılında 2017 yılına göre yüzde 31,1 oranında artış göstermiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin dinamiklerini görmek adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek oldukça önemlidir. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından itibaren İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007 yılından günümüze kadar devam ettirilen araştırmalar 2009-2013 tarihleri arasında yılda iki defa yapılmış olup, sonraki yıllarda ise yılda bir kez yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biri de İŞKUR dışında diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır. Bu çalışma yerel istihdam politikalarına yön verecek yegane kaynaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2019 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 1 Nisan-3 Mayıs 2019 tarihleri arasında Türkiye genelinde 83 bin 887 işletme ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri dışındaki 18 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işletmelerde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkmıştır.

İşyerleri ile Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen “İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu” kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- Bir yıl sonrası için artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Van ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işletmeler ile çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşletmelerin İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işletmelerin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları, işletmelerde İK sorumlusu olup olmadığı, Ar-Ge çalışması yapılıp yapılmadığı ile part-time çalışanın bulunup

bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Van ilinde 533 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmelerde 27 bin 46 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Araştırma kapsamında Van ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için veri derlenmiştir. Tablo 8’de Van ilinde araştırma kapsamında olan işletmelerin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

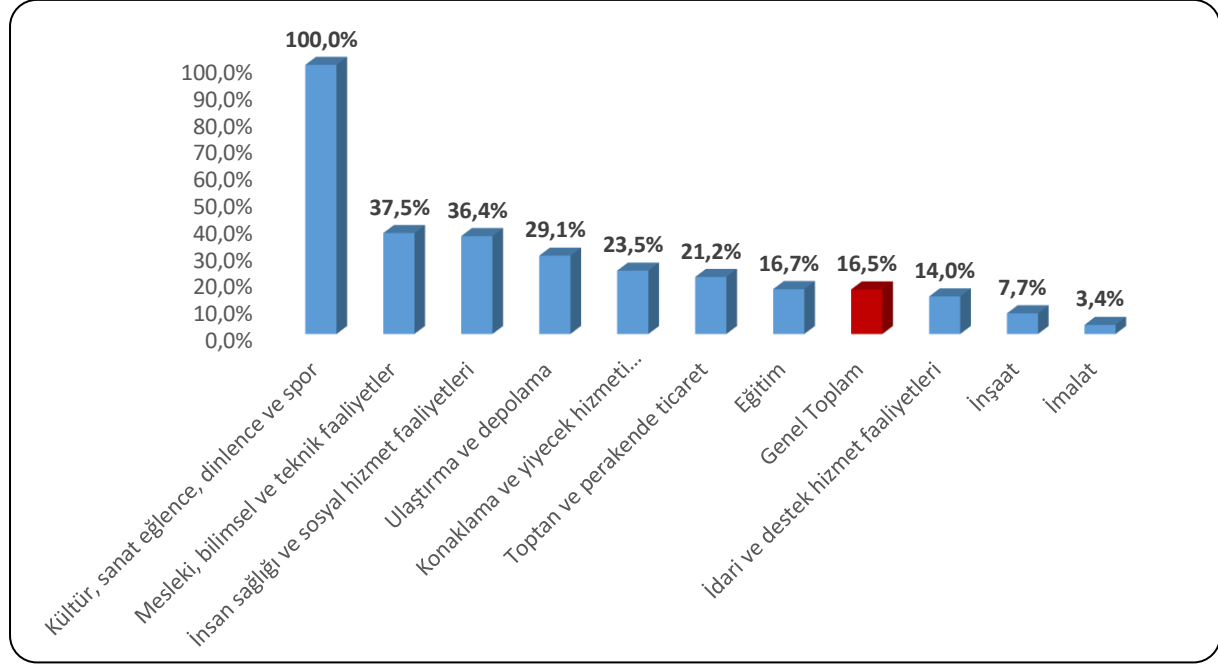
Sektörler	İşletme Sayısı
İnşaat	133
Toptan ve perakende ticaret	121
İmalat	60
Ulaştırma ve depolama	56
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	44
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	35
Eğitim	25
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	23
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	16
Gayrimenkul faaliyetleri	5
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	5
Madencilik ve taş ocaklığı	3
Bilgi ve iletişim	3
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	1
Diğer hizmet faaliyetleri	1
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	1
Genel Toplam	533

Kaynak: İPA 2019

Van ilinde İnşaat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Van ilindeki çalışma kapsamına giren işletmelerin yüzde 25’i İnşaat sektöründe yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işletmeler içerisinde İnşaat sektöründe bulunan işletmelerin ağırlığı yüzde 13,5 seviyesindedir. Bu durumda Van ilinde İnşaat sektöründe bulunan işletmelerin toplam içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır. İnşaat sektöründen sonra en fazla sayıda işletme Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında Toptan ve Perakende Ticaret sektöründeki işletmelerin ülkemizdeki payı 19,1 iken Van ilinde Toptan ve Perakende Ticaret sektörünün payı yüzde 22,7 düzeyindedir. Van ilinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işletmelerin yüzde 47,7’si İnşaat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde faaliyet göstermektedir.

En az işletme ise Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, Diğer hizmet faaliyetleri ve Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörlerinde yer almaktadır. Ancak bu tablo incelenirken Van ili düzeyinde yalnızca 20 ve daha fazla istihdamı olan işletmelerin araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı

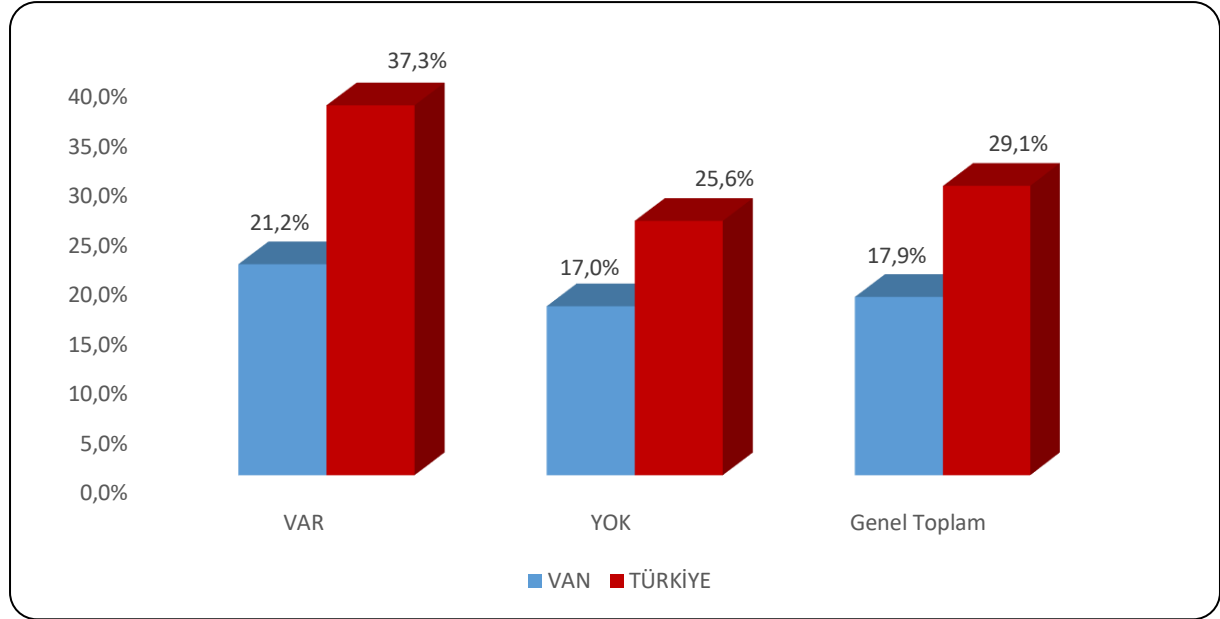
Kaynak: İPA 2019

Van ili genelinde part-time çalışması olan işletmelerin oranı yüzde 16,5 olarak gerçekleşmiştir. Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektöründe yer alan işletmelerin tamamında part-time çalışan bulunmaktadır. Part-time çalışma açısından ikinci sırada Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörü yer almaktadır. Bu sektördeki işletmelerin yüzde 37,5'inde part-time çalışan bulunmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 36,4 ile İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri yer almaktadır. Bu sektörlerde bulunan işletmelerde part-time çalışan olmasının sebebi, ilgili sektörün part-time çalışmaya uygun olmasıdır.

Türkiye genelinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü part-time çalışma konusunda öne çıkmıştır ve işletmelerin yüzde 45,9'unda part-time çalışan yer almaktadır.

Part-time çalışma bir esnek çalışma şekli olup işgücü piyasasında özellikle kadınlar ve gençler tarafından talep edilmektedir. Şekil 6'da part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranları bulunmaktadır.

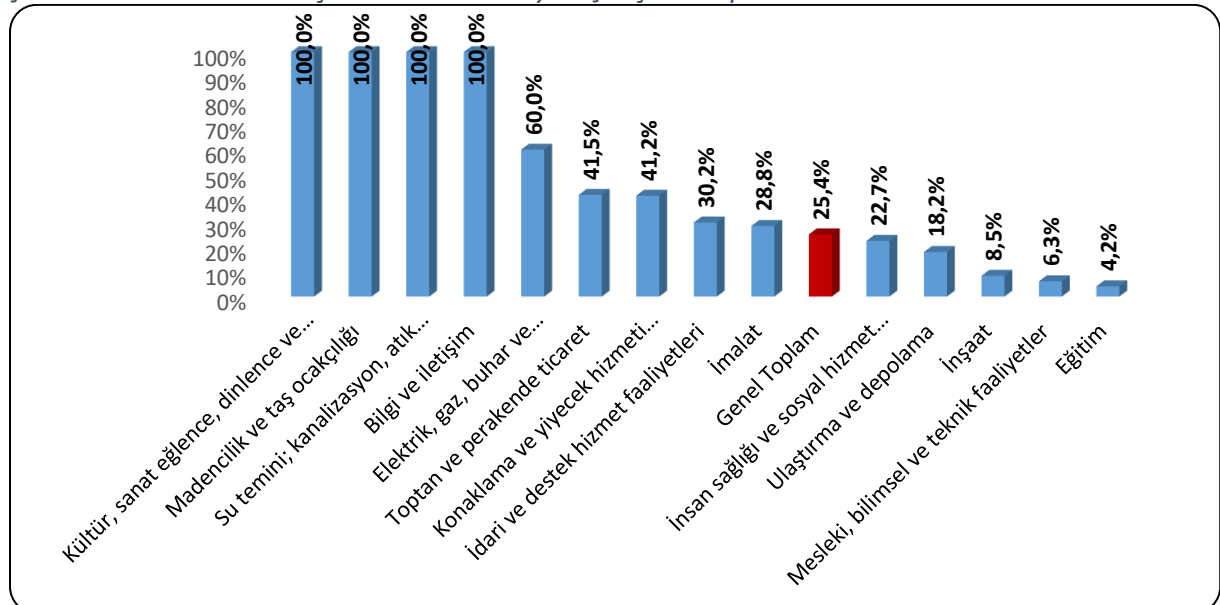
Şekil 6: İşletmelerde Part-time çalışma durumu ve Kadın çalışan oranı

Kaynak: İPA 2019

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerde çalışanların yüzde 29,1'ini kadınlar oluşturmaktayken Van ilinde bu oran yüzde 17,9 olarak gerçekleşmiştir. Van ili verileri incelendiğinde part-time çalışanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 17 iken part-time çalışanı olan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 21,2 seviyesindedir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde ise part-time çalışanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 25,6 iken part-time çalışanı olan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 37,3 seviyesindedir. Hem ülke genelinde hem de Van ilinde part-time çalışma, kadın istihdamını olumlu etkilemektedir.

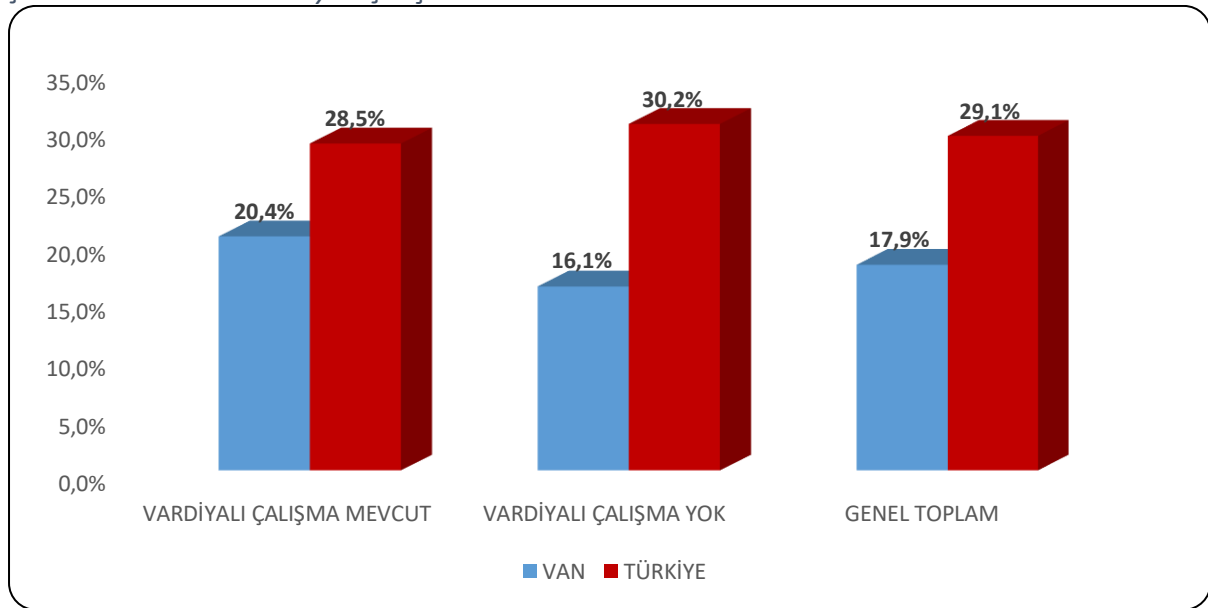
Şekil 7: Sektör Bazında İşletmelerin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

Kaynak: İPA 2019

Van ilinde işletmelerin yüzde 25,4'ünde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işletmeler için Türkiye genelinde yüzde 33,2 seviyesindedir. Van ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işletmeler Kültür sanat, eğlence dinlence ve spor, Madencilik ve taş ocakçılığı, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, Bilgi ve İletişim ile Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektörlerinde görülmektedir. Bu sektörlerde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı işletmelerde benzer şekilde vardiyalı çalışma söz konusudur. Eğitim sektörü ise yüzde 4,2 ile en az vardiyalı çalışma yapılan sektör olmuştur.

Şekil 8: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

Kaynak: İPA 2019

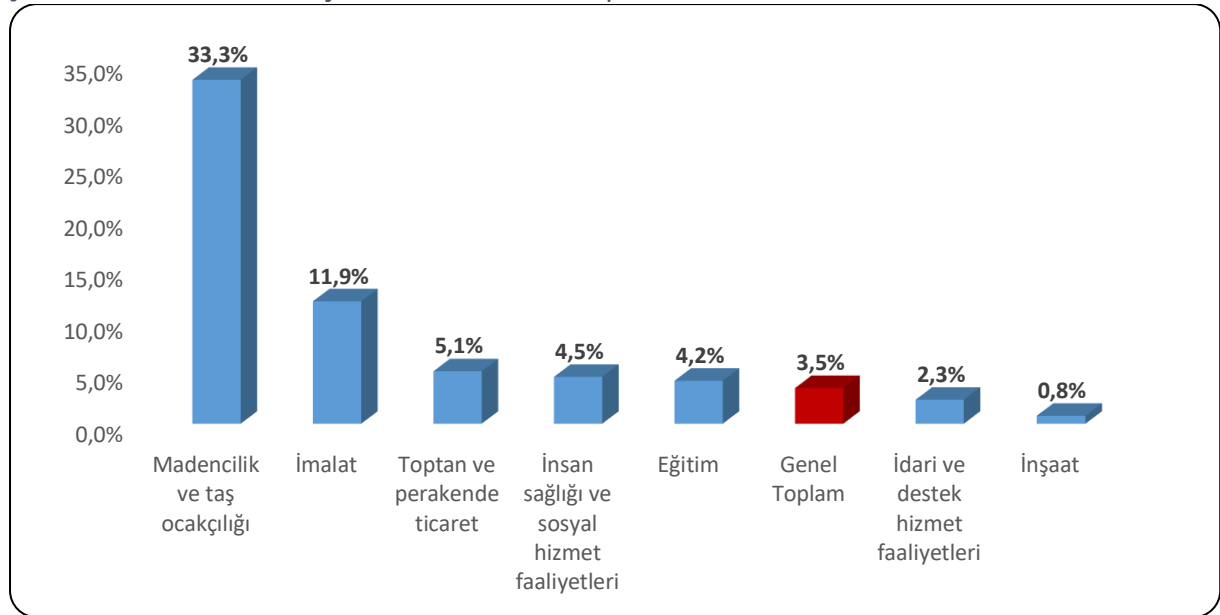
Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadınların gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde erkek işgücünün daha yüksek oranda yer alması beklendik bir durumdur.

Şekil 8'de söz konusu eğilime benzer yönde bir durum olduğu göze çarpmaktadır. Van ilinde vardiyalı çalışma yapılan işletmeler için çalışanlar içerisinde kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelere kıyasla daha yüksektir. Vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerde çalışanların yüzde 16,1'i kadın, yüzde 83,9'sı ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde ise çalışanlar içerisinde kadın oranı yüzde 20,4'e yükselmektedir. Bu işletmelerde erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun

sebebi genel olarak Van ilinde 20+ istihdamlı işletmelerde çalışanların sadece yüzde 17,9'sinin kadınlardan oluşmasıdır. Yani yaklaşık her 10 çalışandan 2'si kadınlardan oluşmakta olup, Türkiye ortalamasında ise her 10 çalışandan 3'ü kadınlardan oluşmaktadır.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranında 1,7 puanlık bir fark söz konusudur. Vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerdeki çalışanlarda kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işletmelere göre daha fazladır. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Van ilinde ters yönde işlemektedir.

Şekil 9: Sektörlere Göre İşletmelerin İhracat Yapma Oranı

Kaynak: İPA 2019

Van ilindeki işletmelerin yüzde 3,5'inde ihracat yapılmaktadır. Madencilik ve taş ocakçılığı sektöründe bulunan işletmelerin yüzde 33,3'ü ihracat yapmakta, ikinci sırada ise İmalat sektörü bulunmaktadır. Bu iki sektör dışında Toptan ve Perakende Ticaret, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ve Eğitim sektörleri de ihracat yapan işletme oranı anlamında Van ili ortalamasına göre daha yüksek seviyededir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 25,4'ü ihracat yapmakta ve ilk iki sektör olarak yüzde 57,1 ile İmalat ve yüzde 33,3 ile Madencilik ve taş ocakçılığı sektörleri ön plana çıkmaktadır.

İşletme sayısı bakımından Madencilik ve taş ocakçılığı sektörünün payı yüzde 0,6 iken, ihracat yapan işletme oranında ilk sırada yer almaktadır. Bu sektördeki işletmelerin ihracat yapma oranının diğer sektörlerle nazaran yüksek olması ihracata dayalı ekonomik faaliyet gösterdiklerine işaret etmektedir. İhracat yapan işletmelerde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenebilir.

Van ilinde işletmelerin yüzde 14,8'i e-ticaret yapmaktadır. E-ticaret yapmayan işletmelere ise neden e-ticaret yapmadıkları sorusu sorulmuştur. Tablo 9'da sonuçların dağılımı görülmektedir.

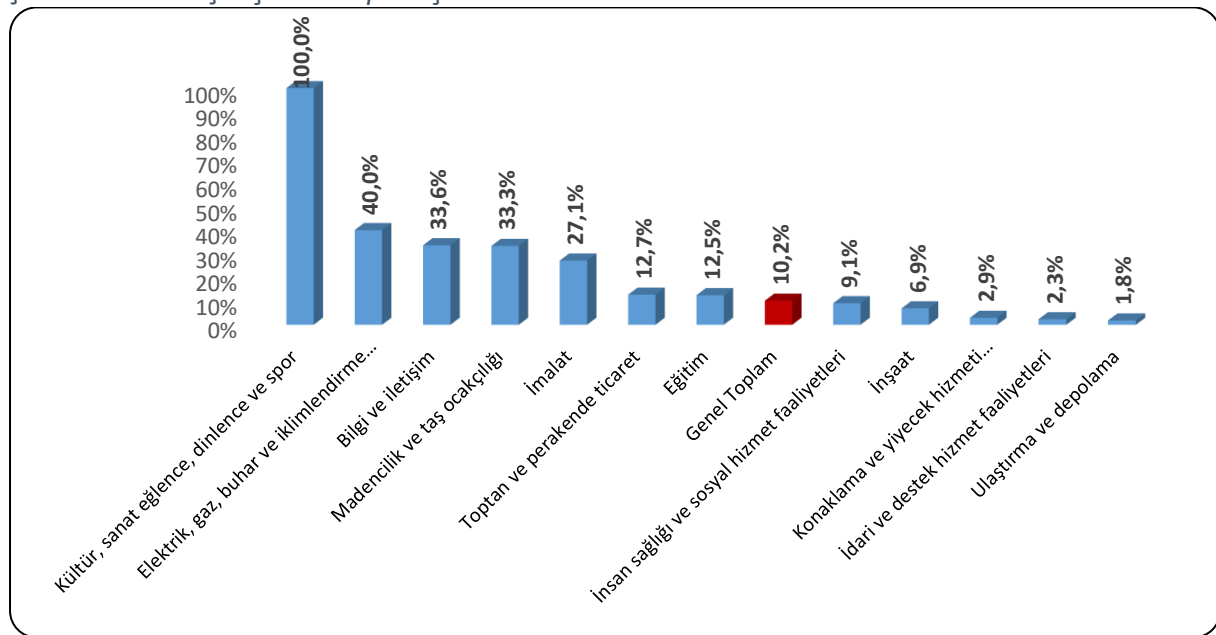
Tablo 9: E-Ticaret Yapmama Nedenleri

E-Ticaret Yapmama Nedeni	Oran
Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olmaması	87,4%
Elektronik ticareti teşvik eden mekanizmaların var olmaması	7,0%
E-ticaret konusunda bilgisi olan personel eksikliği	6,8%
Finansman yetersizliği	4,7%
E-ticaretin güvensiz bir mecra olması	4,3%

Kaynak: İPA 2019

Van ilinde e-ticaret yapmayan işletmelerin büyük bir çoğunluğu neden olarak Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olmamasını göstermiştir. İkinci sırada ise Elektronik ticareti teşvik eden mekanizmaların var olmaması gelmektedir. Ülke genelinde ise e-ticaret yapan işletme oranı yüzde 13,4 iken e-ticaret yapmama nedeninde ilk sırada Van iline benzer şekilde Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olmaması gelmektedir.

Şekil 10: Ar-Ge Çalışması Yapan İşletme Durumu

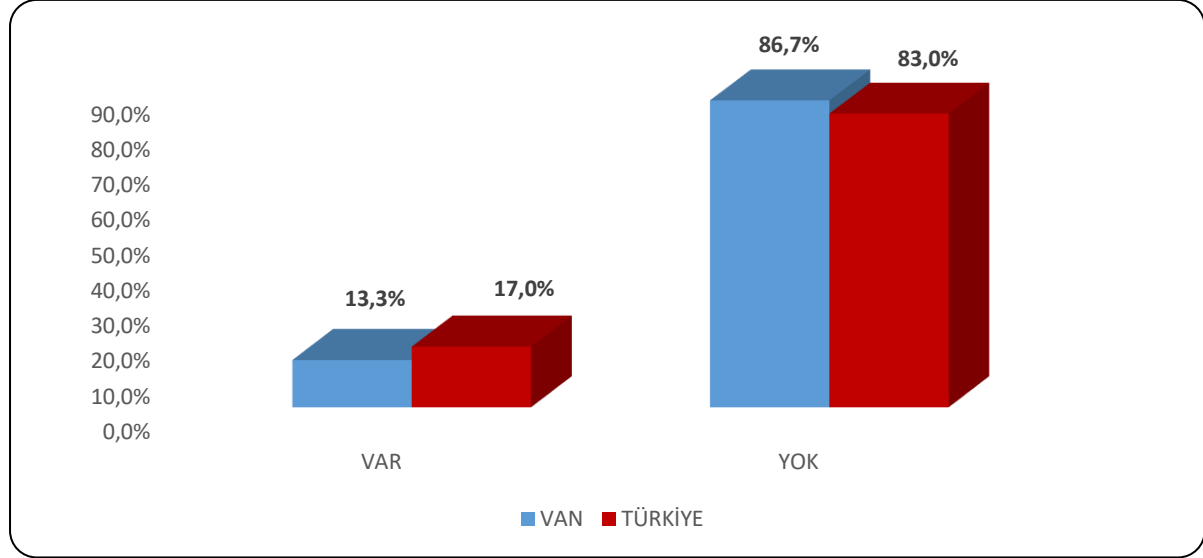

Kaynak: İPA 2019

Van ilinde 18 sektörden 12 sektörde bulunan işletmeler Ar-Ge çalışması yapmaktadır. İl genelinde Ar-Ge çalışması yapan işletme oranı yüzde 10,2 olarak gerçekleşmiştir. Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektöründe bulunan işletmelerin tamamı Ar-Ge çalışması yapmaktadır. Bu sektörleri ise yüzde 40 ile Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü takip etmektedir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 17,1'i

Ar-Ge çalışması yapmaktadır. Yüzde 41,7 ile Bilgi ve İletişim ve yüzde 34,3 ile İmalat sektörleri Ar-Ge çalışması yapan işletme oranında ön plana çıkmaktadır. Van ilinde en fazla işletme İnşaat sektörü olmasına rağmen Ar-Ge çalışması yapan işletme oranı yüzde 6,9 ile il ortalamasının altında yer almaktadır.

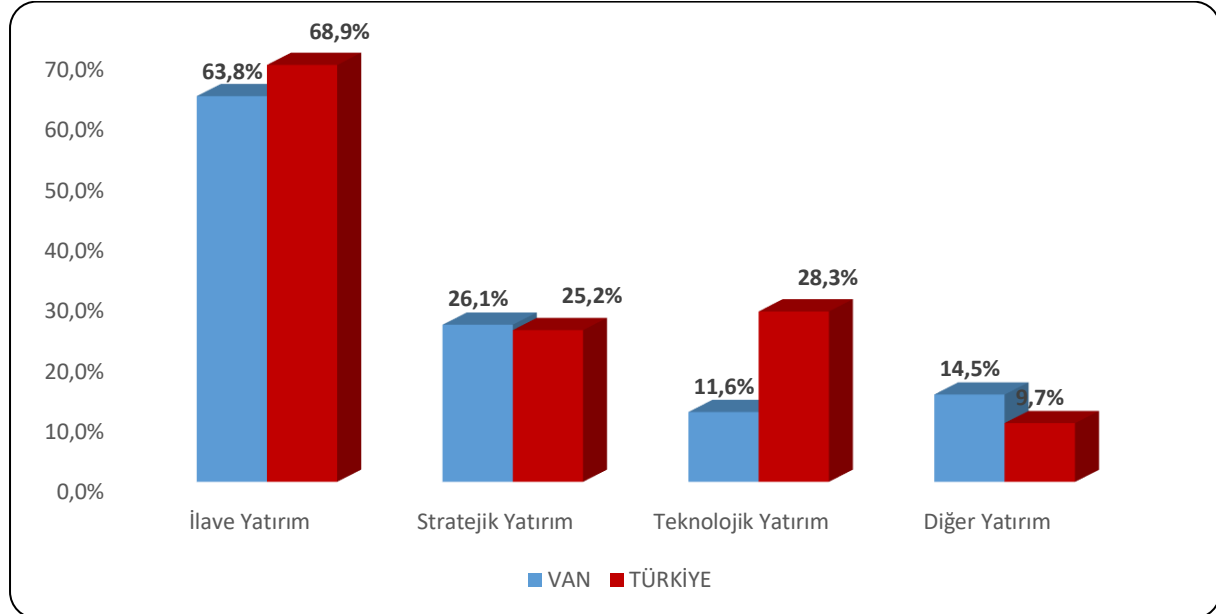
Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşletme Oranı (%)

Kaynak: İPA 2019

Van ilinde 20+ çalışanı olan işletmelerin yüzde 13,3'ü gelecek bir yıl içinde yatırım planlamakta iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 17 olarak gerçekleşmiştir. Şekil 12'de planlanan yatırım türlerine yer verilmiştir.

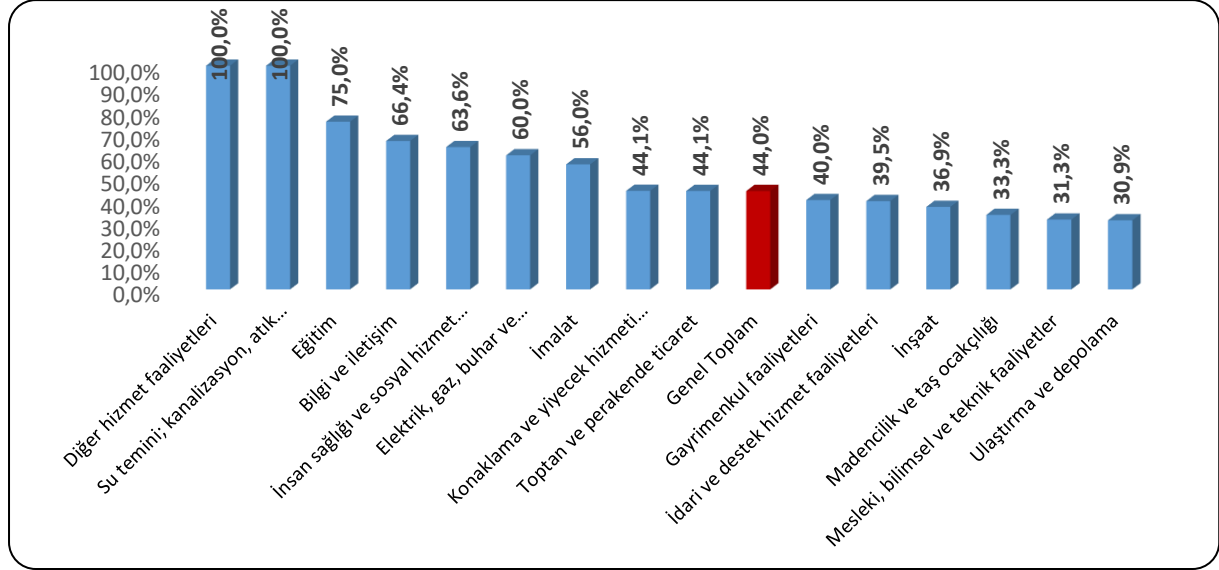
Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)

Kaynak: İPA 2019

Gelecek bir yıl içinde yatırım yapmayı planlayan işletmeler yatırım türlerine göre incelendiğinde; Van ilinde yatırım yapmayı planlayan 20+ çalışanı olan işletmelerin yüzde 63,8'i ilave yatırım, yüzde 26,1'i stratejik yatırım ve yüzde 11,6'sı teknolojik yatırım yapmayı planlamaktadır. Türkiye genelinde ise yatırım yapmayı planlayan işverenlerin yüzde 68,9'u ilave yatırım, yüzde 28,3'ü teknolojik yatırım, yüzde 25,2'si stratejik yatırım ve yüzde 9,7'si ise diğer yatırım türlerinde yatırım yapmayı planlamaktadır.

Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletme Oranı

Kaynak: İPA 2019

Şekil 13'de İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Türkiye genelinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 53,3 seviyesindedir. Van ilinde bulunan 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 44'ü İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Bu oran Van ili için Türkiye ortalamasının altında bulunmaktadır.

Van ilinde Diğer hizmet faaliyetleri sektöründe yer alan işletmelerin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. İlin en çok işletme sayısına sahip sektörü olan İnşaat sektöründe ise bu oran il geneli olan yüzde 44'ün altında yüzde 36,9 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin, Hizmetlerimize Göre Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs	Teşvik
Toptan ve perakende ticaret	1,9%	53,8%	55,8%	32,7%	1,9%	3,8%	34,6%
İnşaat	0,0%	58,3%	35,4%	12,5%	0,0%	0,0%	35,4%
İmalat	6,1%	60,6%	66,7%	39,4%	0,0%	24,2%	21,2%
Eğitim	0,0%	44,4%	22,2%	50,0%	0,0%	0,0%	33,3%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	5,9%	64,7%	52,9%	17,6%	0,0%	5,9%	29,4%
Ulaştırma ve depolama	0,0%	88,2%	23,5%	17,6%	0,0%	0,0%	11,8%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0,0%	40,0%	20,0%	20,0%	0,0%	0,0%	40,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	0,0%	42,9%	42,9%	71,4%	0,0%	0,0%	28,6%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	0,0%	40,0%	40,0%	0,0%	20,0%	20,0%	60,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	66,7%	33,3%	0,0%	33,3%	0,0%	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	50,0%	50,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Bilgi ve iletişim	0,0%	49,4%	50,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Madencilik ve taş ocaklığı	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	1,7%	56,3%	43,7%	28,4%	1,3%	5,2%	29,7%

Kaynak: İPA 2019

İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanmış olan işletmelerin yüzde 56,3'ü Danışmanlık ve Yönlendirme, yüzde 43,7'si Eleman Talebi, yüzde 29,7'si Teşvikten ve yüzde 28,4'ü ise İşbaşı Eğitim Programı kapsamında İŞKUR hizmetlerinden faydalanmışlardır.

Çalışma kapsamında Van ilinde en fazla işletme sayısına sahip sektör olan İnşaat sektöründeki işverenlerin yüzde 58,4'ü Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetimizden yararlanmış, yüzde 35,4'ü eleman talebinde ve aynı oranda Teşvikten son bir yıl içerisinde yararlanmıştır. Sektör bazında işverenlerin son bir yıl içerisinde İŞKUR'un hangi hizmetlerinden yararlandığı sorusunun cevabı Tablo 10'da bulunmaktadır.

İŞKUR'un sunmuş olduğu çalışanlara yönelik eğitim hizmetlerinden İmalat sektöründeki işletmelerin son bir yılda yüzde 6,1'i faydalanmıştır.

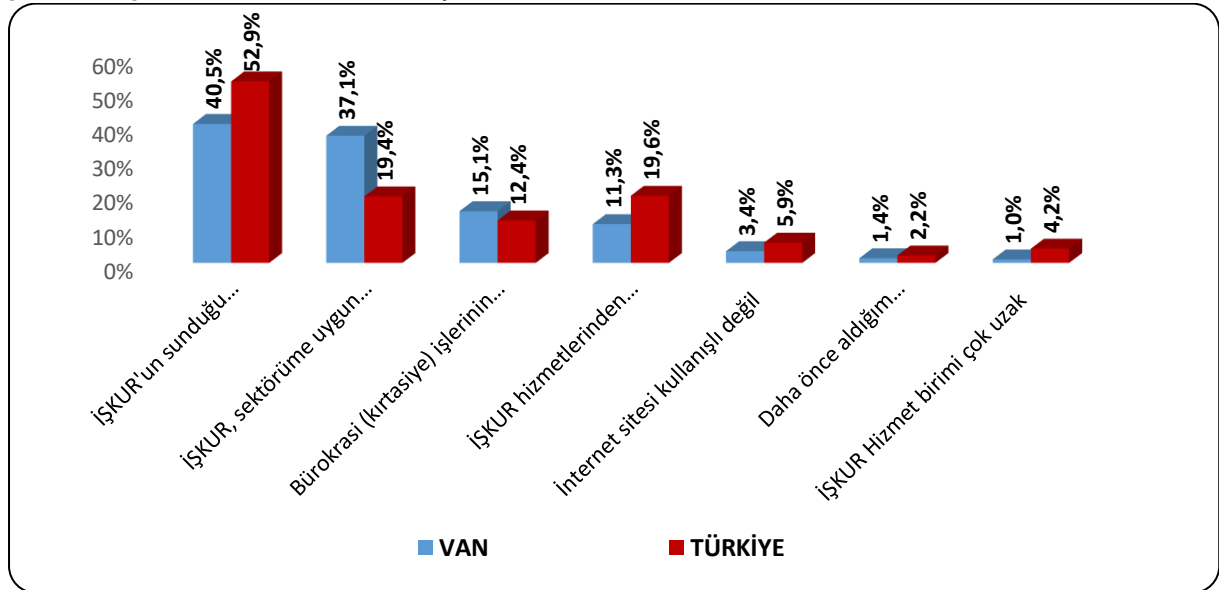
Tablo 11: İŞKUR'un Desteklemesini İstedığınız Alanlar

Alanlar	Oran
Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği	70,4%
Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği	65,6%
İşe Uygun Eleman Temini	32,7%
İşbaşı Eğitim Programı	24,2%
Çalışanların niteliklerinin artırılması için mesleki eğitim desteği sunulması	14,0%
İşyerime özel sektörel danışmanlık vermesi	5,0%
Genel Toplam	100,0%

Kaynak: İPA 2019

Van ilinde İŞKUR'un işletmeleri en fazla hangi alanda desteklemesi gerektiği sorulduğunda; işverenlerin yüzde 70,4'ü yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği cevabını vermiştir. Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği ikinci sırada yer alırken, sonrasında ise işe uygun eleman temini seçeneği işaretlenmiştir.

Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri

Kaynak: İPA 2019

Van ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanmama nedenlerinde ilk üç sırada, yüzde 40,5 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi, yüzde 37,1 ile İŞKUR'un sektöre uygun faaliyet sunmaması ve yüzde 15,1 ile Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde ise Van ilinde olduğu gibi ilk sırada yüzde 52,9 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde hizmetlerden haberdar olmama nedeniyle İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıyorum diye işverenlerin oranı Van iline göre daha yüksek seviyededir. Van ilinde ise İŞKUR Hizmet biriminin uzak olmasından ötürü İŞKUR hizmetlerinden faydalanamıyorum diyen işverenlerin oranı Türkiye ortalamasının altında gerçekleşmiştir.

Mevcut İstihdam

Van ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işletmelerde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Van ilinde 20+ istihdamlı işletmeler için toplam çalışan sayısı 27 bin 46 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 22 bin 191 erkek çalışan ve 4 bin 854 kadın çalışan mevcuttur.

Tablo 12: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
Toptan ve perakende ticaret	906	4.051	4.956
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	921	3.727	4.648
Ulaştırma ve depolama	169	3.788	3.957
İmalat	1.164	2.645	3.809
İnşaat	106	2.904	3.010
Madencilik ve taş ocaklığı	117	1.370	1.487
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	731	739	1.469
Eğitim	388	699	1.087
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	118	908	1.026
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	71	556	627
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	73	280	352
Bilgi ve iletişim	66	148	214
Gayrimenkul faaliyetleri	7	185	193
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	16	120	136
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0	48	48
Diğer hizmet faaliyetleri	2	23	25
Genel Toplam	4.854	22.191	27.046

Kaynak: İPA 2019

Sektörlere göre dağılımda ise; Van ilinde çalışanların önemli bir kısmı Toptan ve Perakende Ticaret ile İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde istihdam edilmektedir. Toplam çalışanların yüzde 35,5'i bu iki sektörde yer almaktadır.

Kadın istihdamının en fazla olduğu sektör İmalat sektörüdür. İl genelindeki toplam kadın çalışanların yüzde 23,9'u İmalat sektöründe çalışmaktadır. Van ilinde kadın çalışan oranının en yüksek olduğu sektör ise İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörüdür. İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektöründe çalışanların yarısını kadınlar oluşturmaktadır.

Türkiye genelinde İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Eğitim ve Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkeklerden daha fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 13: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	844	6.750	7.594
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	650	4.186	4.835
Hizmet ve Satış Elemanları	918	3.399	4.317
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	174	2.681	2.855
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	1.164	1.608	2.771
Profesyonel Meslek Mensupları	822	1.284	2.106
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	222	1.535	1.757
Yöneticiler	59	633	693
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	1	117	118
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	0	0	0
Genel Toplam	4.854	22.191	27.046

Kaynak: İPA 2019

Meslek grubu bazında çalışan sayıları incelendiğinde en fazla çalışanı olan meslek grubu Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılardır. Toplam çalışanlar içerisinde Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcıların oranı yüzde 28 seviyesindedir. Van ilindeki kadın çalışanların yüzde 17,4'ü; erkek çalışanları ise yüzde 30,4'ü bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Nitelik Gerektirmeyen Meslekler yer almakta ve toplam çalışanların yüzde 17,9'u bu meslek grubunda istihda edilmektedir. Üçüncü sırada ise yüzde 16 oran ile Hizmet Ve Satış Elemanları meslek grubu yer almaktadır.

Van ilinde Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar en fazla kadın çalışan sayısına sahip meslek grubudur. Erkek çalışan sayısının en fazla olduğu meslek grubu ise Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılardır.

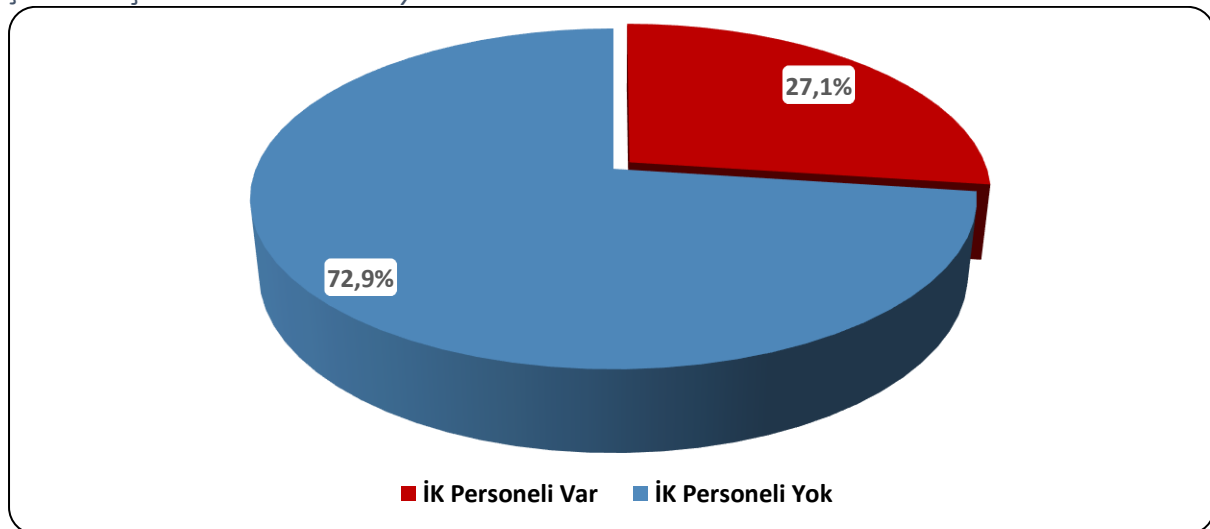
Tablo 14: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
Servis Şoförü (Okul)	Makineci (Dikiş)	Servis Şoförü (Okul)
Temizlik Görevlisi	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Şoför (Yolcu Taşıma)
Şoför (Yolcu Taşıma)	Satış Danışmanı / Uzmanı	Beden İşçisi (Genel)
Makineci (Dikiş)	Hemşire	Temizlik Görevlisi
Beden İşçisi (Genel)	Temizlik Görevlisi	Şoför-Yük Taşıma
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Kasiyer	Satış Danışmanı / Uzmanı
Satış Danışmanı / Uzmanı	Büro İşçisi	Makineci (Dikiş)
Şoför-Yük Taşıma	Sekreter	Diğer Seker Muamele ve Tasfiye İşçileri
Büro İşçisi	Büro Memuru (Genel)	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi
Diğer Seker Muamele ve Tasfiye İşçileri	Düz Dikiş Makineci	Özel Güvenlik ve Koruma Meslek Elemanı

Kaynak: İPA 2019

Tablo 14'te ise Van ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışanı olan meslekler görülmektedir. Toplam çalışan sayısının en fazla olduğu meslekler sırasıyla Servis Şoförü (Okul), Temizlik Görevlisi, Şoför (Yolcu Taşıma) ve Makineci (Dikiş) meslekleridir. Kadın çalışan sayısının en fazla olduğu ilk üç meslek Makineci (Dikiş), Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi ve Satış Danışmanı/Uzmanı; Erkek çalışan sayısının ne fazla olduğu ilk üç meslek ise Servis Şoförü (Okul), Şoför (Yolcu Taşıma) ve Beden İşçisi (Genel) meslekleridir.

Şekil 15: İşletmelerde İnsan Kaynakları Sorumlu İstihdamı

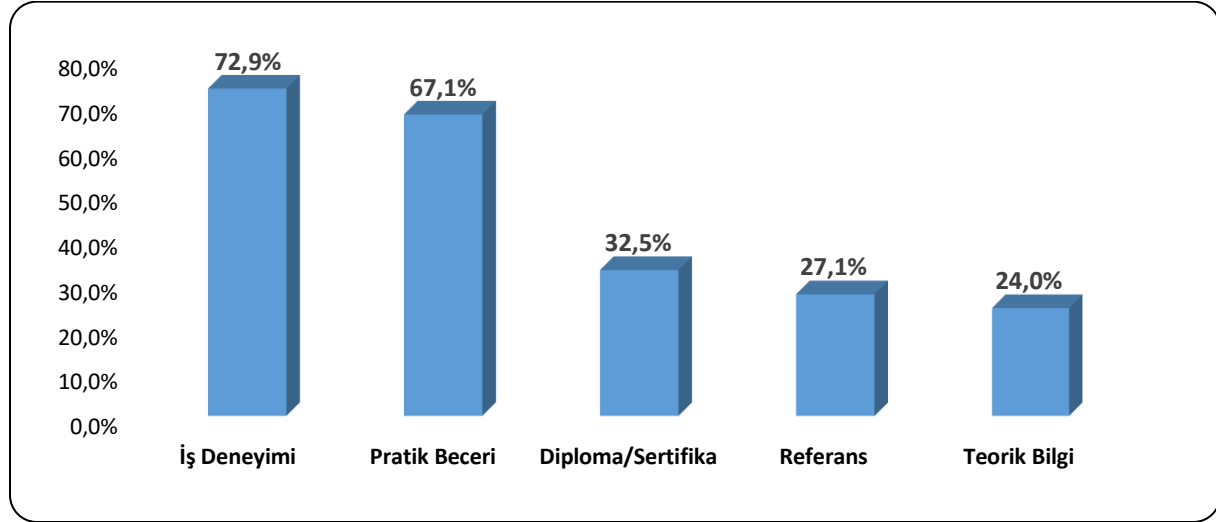

Kaynak: İPA 2019

Şekil 15'te görüldüğü üzere Van ilinde araştırma kapsamında yer alan işletmelerin yüzde 27,1'inde İnsan Kaynaklarından sorumlu personel bulunmaktadır. İnşaat sektöründe bu oran

yüzde 16,9, Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe yüzde 38,1 ve İmalat sektöründe ise yüzde 37,3 seviyesindedir.

Şekil 16: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı

Kaynak: İPA 2019

Van ilinde 20+ çalışanı olan işletmeler genç personel seçerken aradıkları kriterler incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 72,9'u İş deneyimi, yüzde 67,1'i Pratik Beceri ve yüzde 32,5'i ise Diploma/Sertifika aramaktadır.

Türkiye genelinde ise en yüksek tercih edilen kriter, yüzde 72,6 ile Pratik Beceri kriteridir. Bunu sırasıyla yüzde 64,7 ile İş Deneyimi ve yüzde 35,7 ile Diploma / Sertifika kriterleri izlemektedir. Geçtiğimiz yıl olduğu gibi bu yılki sonuçlarda göstermektedir ki Pratik Beceri kriterleri Türkiye genelinde genç personel seçerken en çok aranan kriterdir.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yönleltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işletmelere ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, engelli çalışan tercih edip edemeyecekleri, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İş Olan İşletme Oranı

Sektörler	Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı	Açık İş Olan İşletme Oranı
İmalat	97	2,5%	6,8%
Toptan ve perakende ticaret	37	0,7%	5,9%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	9	0,2%	4,7%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	6	0,4%	13,6%
İnşaat	3	0,1%	1,5%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	2	0,6%	12,5%
Finans ve sigorta faaliyetleri	0	0,0%	0,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0	0,0%	0,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0	0,0%	0,0%
Eğitim	0	0,0%	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0	0,0%	0,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0	0,0%	0,0%
Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri	0	0,0%	0,0%
Ulaştırma ve depolama	0	0,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0	0,0%	0,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	0	0,0%	0,0%
Madencilik ve taş ocaklığı	0	0,0%	0,0%
Bilgi ve iletişim	0	0,0%	0,0%
Genel Toplam	155	0,6%	3,8%

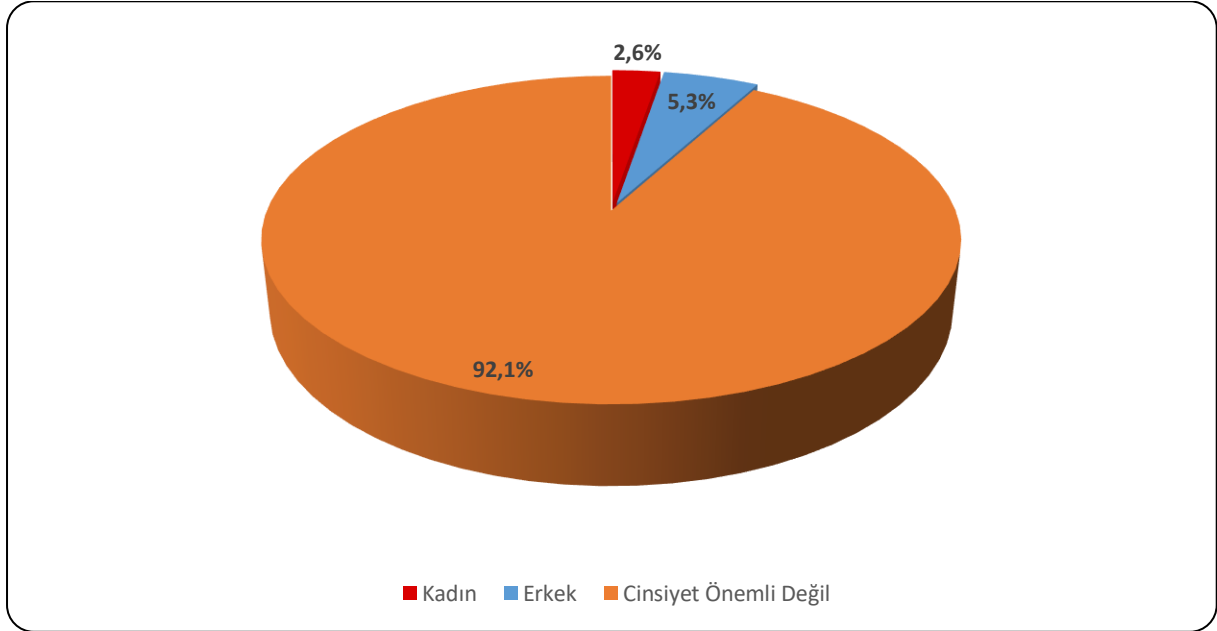
Kaynak: İPA 2019

Van ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 20 işletmede 155 açık iş tespit edilmiştir. Van ilinde açık iş sayısı en fazla olan sektör İmalat sektörüdür. İmalat sektörü Van ilinde çalışma kapsamında yer alan işletme sayısı en fazla olan üçüncü sektördür. Toplam 155 kişilik açık işin yüzde 73'üne tekabül eden 97 kişilik kısmı, İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık işlerin olduğu diğer sektörler ise Toptan ve perakende ticaret, İdari ve destek hizmet faaliyetleri, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, İnşaat ve Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörleridir.

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 15'den de görüleceği üzere Van ilinde açık iş oranı yüzde 0,6 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde araştırma döneminde açık iş oranı yüzde 1,5 olarak tespit edilmiştir. Van ilindeki açık iş oranı Türkiye ortalamasının altındadır. Van ilinde açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 2,5 ile İmalat sektörü olarak tespit edilmiştir.

Van ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 3,8'inde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işletme oranı yüzde 18,4 olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 17: Açık İşlerde Cinsiyet Tercih

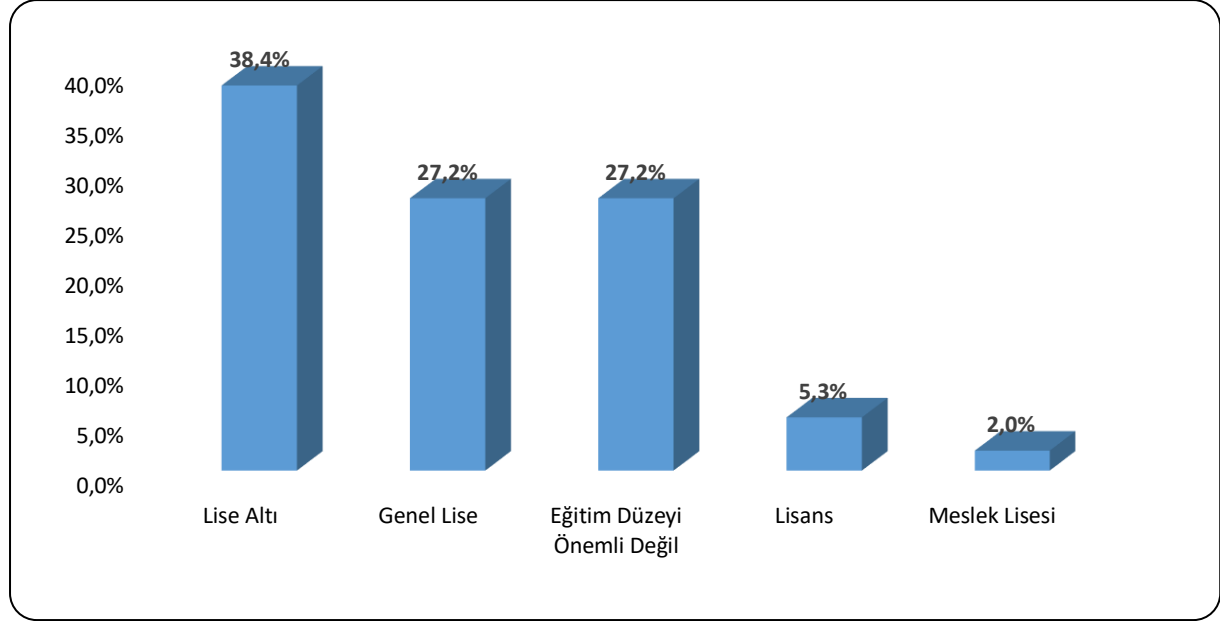

Kaynak: İPA 2019

Şekil 17'de Van ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde 20+ çalışanı bulunan işletmelerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Van ilinde işverenler açık işlerin yüzde 92,1'inde cinsiyetin önemli olmadığını belirtirken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 59,1 olarak gerçekleşmiştir. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise Türkiye genelinde yüzde 8,8 iken, Van ilinde yüzde 2,6 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye genelinde işverenlerin yüzde 32,1'i açık işlerinde erkek tercih edeceklerini belirtmiştir. Van ilinde ise işverenlerin yüzde 5,3'ü mevcut açık işlerinde erkek tercih etmektedir.

Türkiye genelinde çalışan sayısı içinde kadınların payı düşük iken, işverenlerin büyük bir kısmı mevcut açık işlerinde istihdam edecekleri kişinin cinsiyetinin önemli olmadığını belirtmiştir. Bu durum kadın istihdamının artması konusunda önem arz etmektedir.

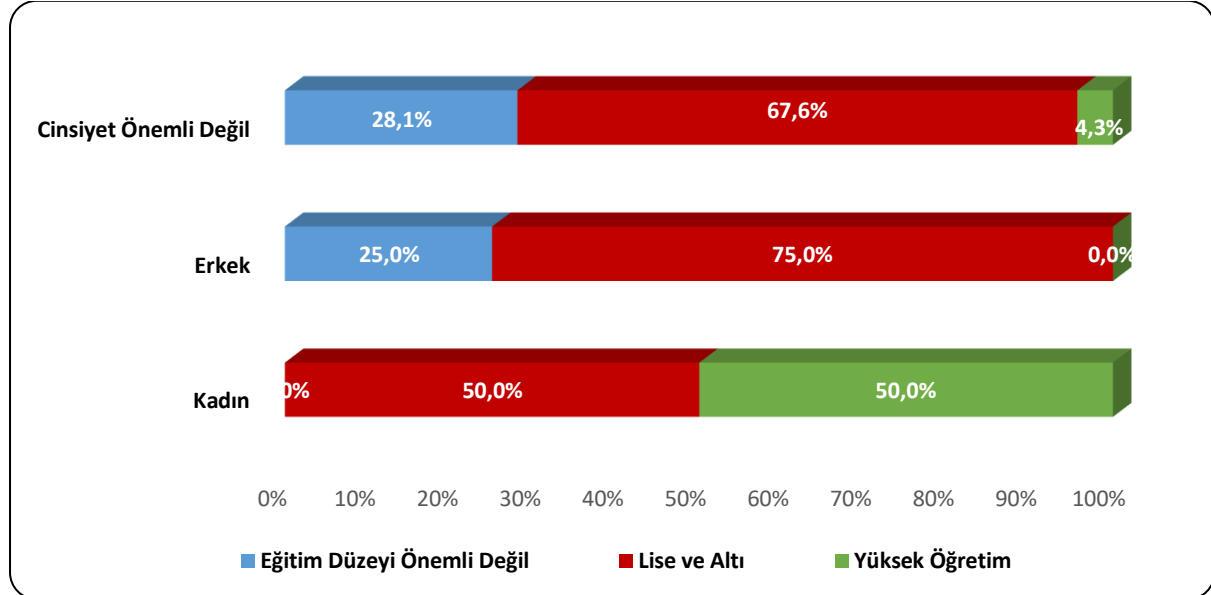
Şekil 18: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2019

İşverenlere mevcut açık işleri için aradıkları asgari eğitimi sorulmuştur. Van ilindeki açık işlerin yüzde 38,4'ünde işverenler Lise altı belirtmişlerdir. Açık işlerin yüzde 27,2'sinde ise Genel Lise mezunu talep edilmiştir.

Şekil 19: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

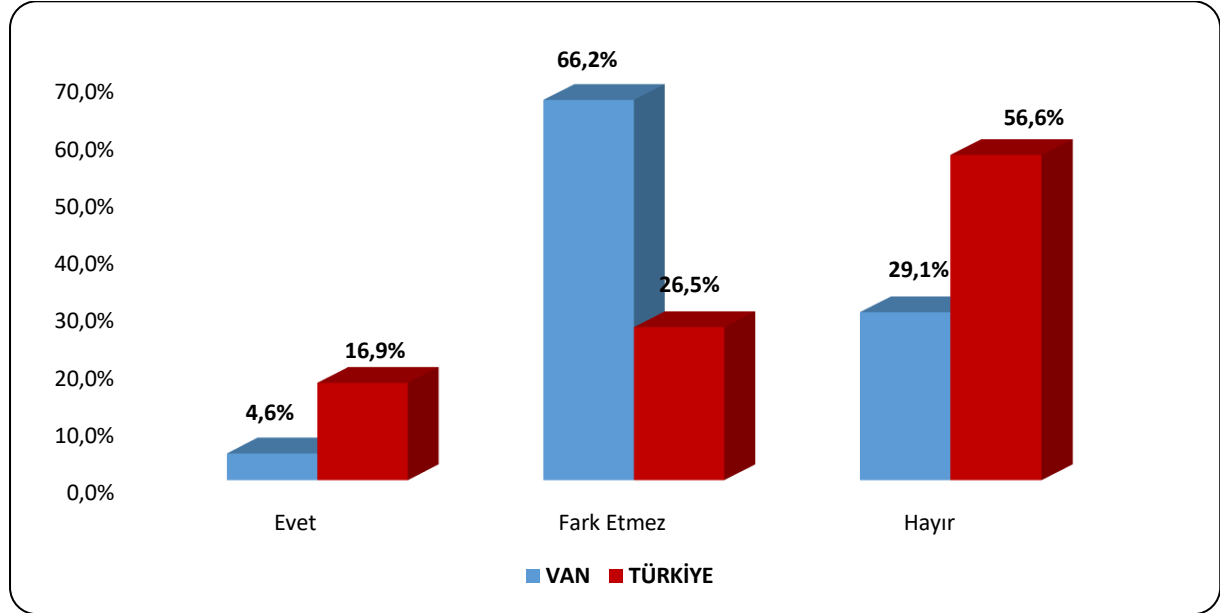

Kaynak: İPA 2019

Şekil 19'da açık işlerin cinsiyete ve eğitim düzeyine göre dağılımı görülmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde, yüzde 67,6 oranında lise altı eğitim düzeyi istenmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde yüzde 4,3 oranında yüksek öğretim seviyesi talep edilirken ve yüzde 28,1 oranında ise herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmemiştir. Erkeklerin

tercih edildiği açık işlerde yüzde 75 oranında, kadınların tercih edildiği açık işlerde ise yüzde 50 oranında lise altı eğitim belirtilmiştir. Kadınların tercih edildiği açık işler için asgari eğitim düzeyi önemli olmadığı eğitim talebi olan işveren bulunmamaktadır.

Şekil 20: Açık İşlerde Engelli Çalıştırma Durumu

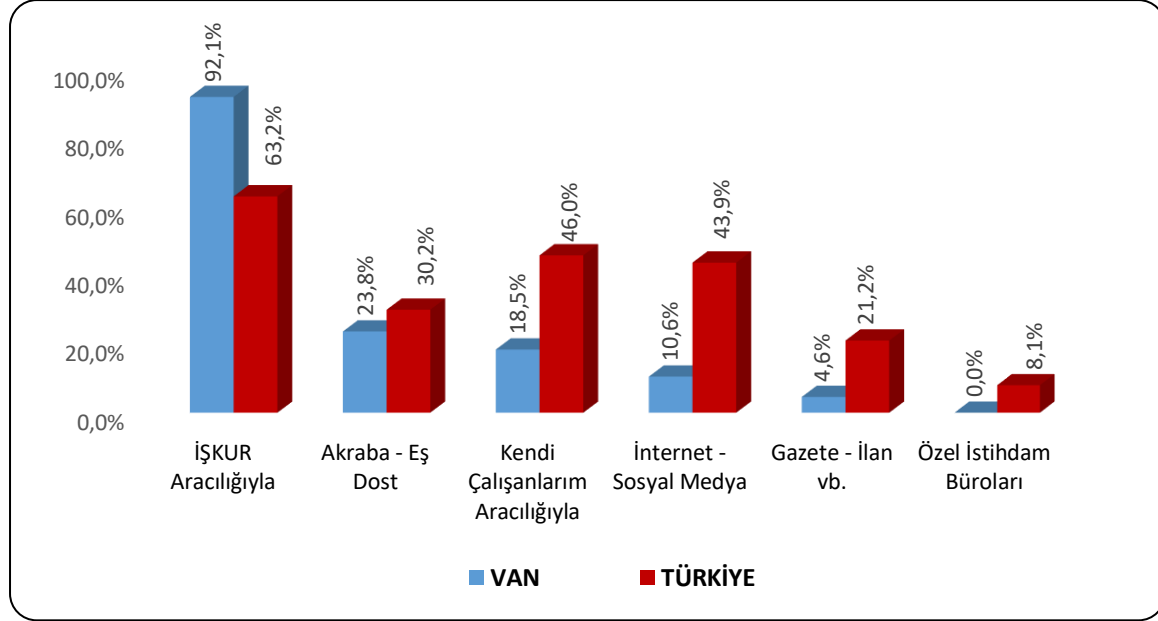

Kaynak: İPA 2019

Açık iş olan mesleklerde engelli çalıştırılmak istenmesi durumu incelendiğinde; Van ilinde mevcut açık işlerin yüzde 4,6 oranında işverenler özellikle engelli tercih edeceklerini belirtmiştir. İstihdam edeceğim kişi için engel durumu olup olmaması farketmez şeklinde yanıt verilen açık iş oranı yüzde 66,2 seviyesindedir. Yani açık işler açısından genel değerlendirmede araştırma dönemindeki mevcut açık işlerin yüzde 70,8'inde engelli bireyler istihdam edilebilir.

Türkiye genelinde ise yüzde 16,9 oranında evet, yüzde 26,5 oranında farketmez denmiştir. Araştırma dönemindeki açık işlerin yüzde 43,4'ü için işverenler engelli tercih edebileceğini söylemiştir. Van ilinde Türkiye geneline göre açık işler için engelli işçi çalıştırma eğiliminin daha fazla oranda olduğu gözlemlenmiştir.

Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2019

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 21’de Van ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Van ilinde 20+ istihdamlı işletmelerden alınan açık işlerin yüzde 92,1 gibi büyük bir oranı İŞKUR aracılığıyla aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 63,2 olarak gerçekleşmiştir. Van ilinde ikinci sırada yüzde 23,8 ile Akraba-Eş Dost Aracılığıyla arama kanalı kullanılmıştır. Üçüncü sırada ise yüzde 18,5 ile Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla arama kanalı kullanılmıştır.

Tablo 16: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	2	3	1	1
İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü	-	3	2	2
Takım Çalışması	1	2	3	3
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	1	-	4	4
İletişim ve İfade Yeteneği	1	-	5	5
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	2	1	7	6
Bilgisayar Kullanımı	2	-	6	7
Yenilikçi Düşünce Yeteneği	-	4	-	8
Analitik Düşünebilme	-	-	-	-
Yabancı Dil	-	-	-	-

Kaynak: İPA 2019

Van ilinde cinsiyete göre açık işlerde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması incelendiğinde, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi ilk sırada yer almaktadır. Kadınların tercih edildiği açık işler için ikinci, Erkekler için üçüncü sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik aranmasına rağmen, cinsiyetin önemli olmadığı tercih edildiği açık işlerde işverenler tarafından en çok aranan beceridir. Kadınların tercih edildiği açık işlerde ise ilk sırada Takım Çalışması, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme ve İletişim ve İfade Yeteneği becerisi aranmaktadır. Van ilinde, Yabancı dil becerisi ile Analitik Düşünebilme yeteneği becerileri araştırma dönemindeki açık işler için işverenler tarafından aranmamaktadır.

Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı

Meslek Grupları	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	58	0,8%
Hizmet Ve Satış Elemanları	31	0,7%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	30	0,6%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	11	0,4%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	10	0,4%
Profesyonel Meslek Mensupları	8	0,4%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	6	0,3%
Genel Toplam	155	0,6%

Kaynak: İPA 2019

Van ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup, toplam açık işler içerisinde bu meslek grubunun payı yüzde 37,7'dir. İkinci sırada ise Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu bulunmaktadır. Van ili için tespit edilen yüzde 0,6'lık açık iş oranı

meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde, açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grubu yüzde 0,8 ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubudur. Daha sonra ise Açık iş oranı bakımından sırasıyla Hizmet ve Satış Elemanı, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Profesyonel Meslek Mensupları ve Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grupları gelmektedir.

Tablo 18: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba - Eş Dost	Gazete - İlan vb.	İnternet - Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	1,8%	1,8%	1,8%	100,0%	1,8%
Hizmet ve Satış Elemanları	86,7%	3,3%	0,0%	93,3%	66,7%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	10,3%	0,0%	10,3%	100,0%	3,4%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	9,1%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	10,0%	40,0%	90,0%	50,0%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	12,5%	12,5%	37,5%	75,0%	50,0%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	66,7%	0,0%	0,0%	50,0%	16,7%
Genel Toplam	23,8%	4,6%	10,6%	92,1%	18,5%

Kaynak: İPA 2019

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grupları Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ve Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar olmuştur. Bu meslek gruplarındaki açık işlerin tamamı İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur. Tüm meslek gruplarına ait açık işler için İŞKUR arama kanalı olarak işverenler için genelde ilk sırada tercih edilmiştir.

Tablo 19: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslekler	Bilgisayar kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe
Makineci (Dikiş)	-	1	-	-	-	-	-	3	2
Satış Elemanı (Perakende)	-	-	-	-	-	1	3	2	-
Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Kalite Kontrolcü	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Paketleme İşçisi	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	2	-	-	1	-	3	-	-	-
Ütücü	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Satış Danışmanı / Uzmanı	-	-	-	2	-	1	-	-	-
Beden İşçisi (Genel)	-	3	-	3	-	-	2	1	-
Reyon Görevlisi	-	-	-	-	-	-	-	1	-

Kaynak: İPA 2019

Tablo 19’da Van ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Makineci (Dikiş), Ortacı/Ayakçı (Tekstil), Kalite Kontrolcü, Paketleme işçisi ve Ütücü mesleklerinde aranan becerilerde ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ön plana çıkmaktadır.

Satış Elemanı (Perakende), Satış Danışmanı / Uzmanı mesleklerinde Satış ve Pazarlama Becerisi ilk sırada aranmaktadır. Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi mesleği için ilk sırada İletişim ve İfade Yeteneği, Beden İşçisi (Genel) ve Reyon Görevlisi için ise ilk sırada aranan beceri Takım Çalışmasıdır.

Tablo 20: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Okul Öncesi Öğretmeni	Satış Temsilcisi / Plasiyer	Makineci (Dikiş)	Makineci (Dikiş)
Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	Forklift Operatörü	Satış Elemanı (Perakende)	Satış Elemanı (Perakende)
Aşçı	Elektrik Teknikeri	Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	Ortacı/Ayakçı (Tekstil)
Kozmetik Ürünleri Satış Elemanı	Beden İşçisi (Genel)	Paketleme İşçisi	Paketleme İşçisi
-	Aşçı	Kalite Kontrolcü	Kalite Kontrolcü
-	Gaz altı (Mıg-Mag) Kaynakçısı	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi
-	-	Ütücü	Ütücü
-	-	Satış Danışmanı / Uzmanı	Satış Danışmanı / Uzmanı
-	-	Reyon Görevlisi	Beden İşçisi (Genel)
-	-	Beden İşçisi (Genel)	Reyon Görevlisi

Kaynak: İPA 2019

Van ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Makineci (Dikiş), Satış Elemanı (Perakende), Ortacı/Ayakçı (Tekstil), Paketleme İşçisi, Kalite Kontrolcü meslekleridir. İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları açık iş sayısı en fazla olan üç meslek ise Okul Öncesi Öğretmeni, Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim ve Aşçı meslekleridir. Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu ve açık iş sayısının en fazla olduğu üç meslek Satış Temsilcisi / Plasiyer, Forklift Operatörü ve Elektrik Teknikeri; cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde ise Makineci (Dikiş), Satış Elemanı (Perakende) ve Ortacı/Ayakçı (Tekstil) meslekleridir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Van ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye genelinde 22 bin 626 işletmede (20+ istihdamlı) eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Van ilinde ise 20+ istihdamlı 66

işletme temininde güçlük çekilen meslekler olduğunu ifade etmiştir. Van ilindeki işletmelerin yüzde 12,3'ü son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çektiğini belirtirken ülke genelinde bu oran yüzde 23,3 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Van ilinde eleman temininde güçlük çeken işletmeleri sektörel olarak incelediğimizde; Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor, Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri ve Gayrimenkul faaliyetleri sektörlerinde bulunan işletmelerin son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde güçlük çeken işletme sayısının en fazla olduğu sektörler İnşaat, İmalat ve Toptan ve Perakende Ticaret, sektörleridir.

İnşaat sektörü gibi Van ilinde işletme sayısının yoğun olduğu bir sektörün eleman temininde güçlük çeken işletme sayısının yüksek çıkması dikkat çekmektedir. Bu sonuç, bu sektörün ilde eleman temininde diğer sektörlerle nazaran daha çok zorluk çektiğini göstermektedir.

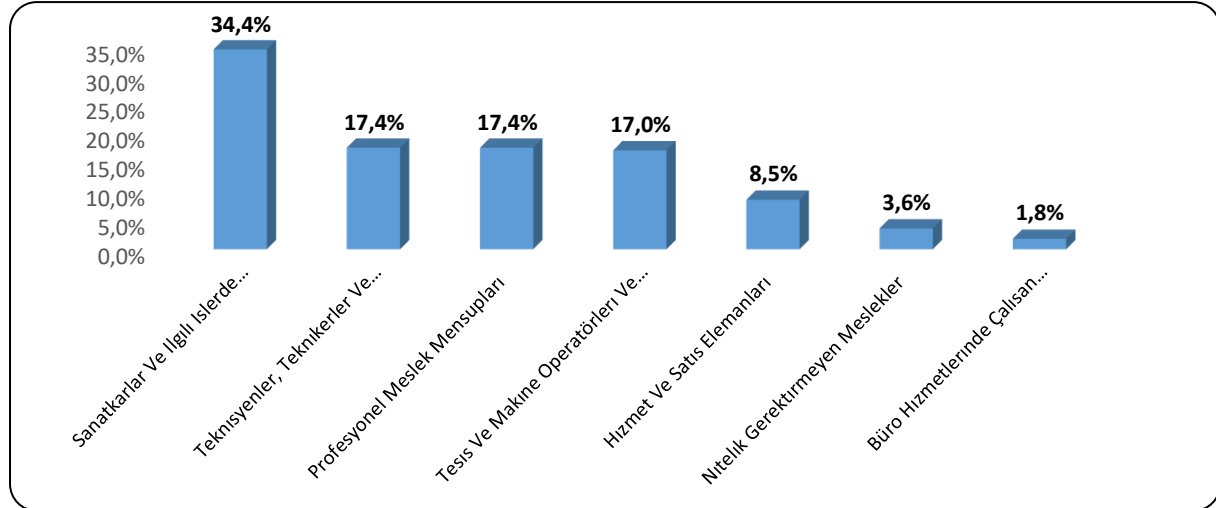
Tablo 21: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İnşaat	83
İmalat	44
Toptan ve perakende ticaret	40
Eğitim	23
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	12
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	11
Bilgi ve iletişim	8
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	3
Diğer hizmet faaliyetleri	2
Ulaştırma ve depolama	1
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	1
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1
Genel Toplam	230

Kaynak: İPA 2019

Van ilinde 230 kişilik işgücü temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları sektör bazında incelendiğinde, özellikle İnşaat sektörü ön plana çıkmaktadır. Van ilinde temininde güçlük çekilen elemanların yüzde 36'sı bu sektörde gerçekleşmiştir. Bunun dışında, İmalat ve Toptan ve perakende ticaret sektörleri de eleman temininde güçlük çekmede ön plana çıkan diğer sektörlerdir.

Şekil 22: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2019

Van ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 79 kişi ile Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 34,4'ü bu meslek grubunda yer almaktadır.

Türkiye genelinde Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu temininde güçlük çekilen eleman sayısında birinci Van ilinde ikinci sırada bulunmaktadır. Türkiye genelinde temininde güçlük çekilen meslekler içerisinde ilgili meslek grubunun payı yüzde 30,7 seviyesindedir.

Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

TGÇM	Eleman Sayısı
Makineci (Dikiş)	26
Beton Direk Kalıp Hazırlama İşçisi	15
Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi	15
Boyacı Ve Yüzey Hazırlamacı/Yapı Dekorasyoncusu	15
Baz İstasyonu Montaj Elemanı	10
Mekanik Bakım Onarımcısı	10
Aşçı	9
Sınıf Öğretmeni	7
Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	7
Satış Temsilcisi / Plasiyer	6
Diğer	108
Toplam	230

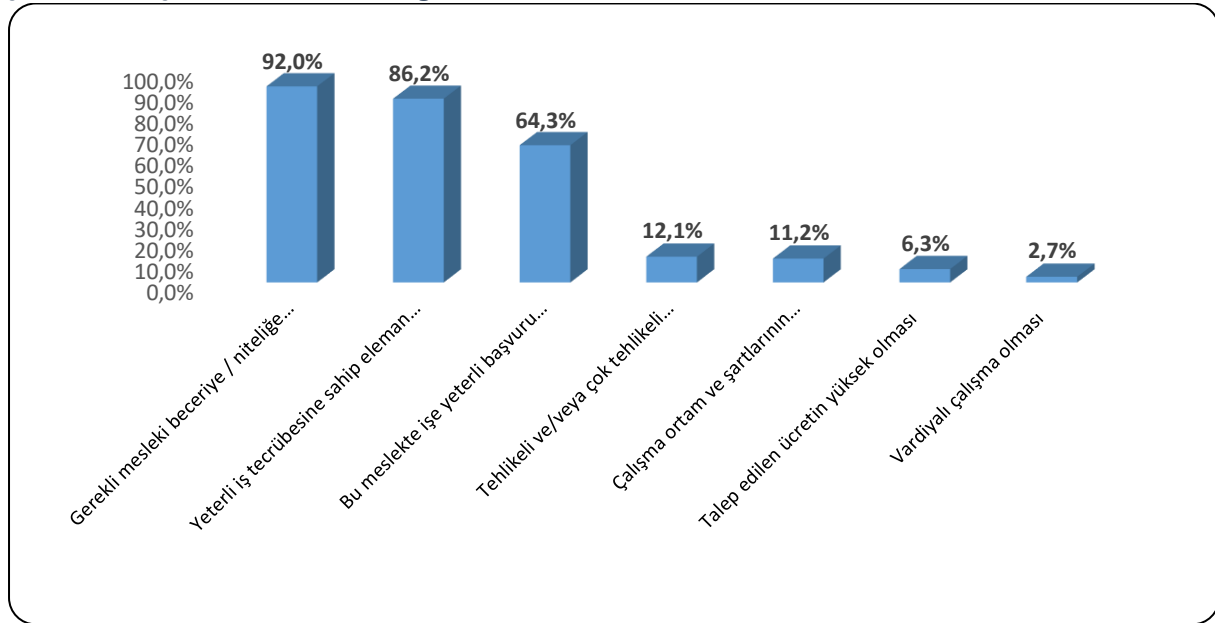
Kaynak: İPA 2019

Van ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 26 kişi ile Makineci (Dikiş) mesleği yer almaktadır. Bu mesleğin ardından sırasıyla 15 kişi ile Beton Direk Kalıp Hazırlama İşçisi, Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi ve Boyacı Ve Yüzey Hazırlamacı/Yapı

Dekorasyoncusu ve 10 kişi ile Baz İstasyonu Montaj Elemanı ile Mekanik Bakım Onarımcısı meslekleri gelmektedir.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Makineci (Dikiş) mesleği yine ilk sıralarda yer aldıkları görülmektedir. Van ilinde söz konusu diğer meslekler, son iki yıldır temininde güçlük çekilen meslekler arasında farklılıklar vardır.

Şekil 23: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

Kaynak: İPA 2019

Van ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır. Türkiye geneli 20+ istihdamlı işletmelerin TGÇM Nedenleri Dağılımında da ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır.

Mesleklere göre TGÇM dağılımı incelendiğinde, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin farklılıklar görülmektedir. TGÇM nedenlerinin dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması gelmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen bu nedeni ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için aranan yeterli iş tecrübesine sahip bireyler sağlandığında işgücü talep ve arzı dengelenmiş olacaktır.

Tablo 23: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

Meslekler	Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması	Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi	Talep edilen ücretin yüksek olması	Vardiyalı çalışma olması	Tehlikeli ve/veya çok tehlikeli meslek olması
Makineci (Dikiş)	80,0%	100,0%	100,0%	80,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Beton Direk Kalıp Hazırlama İşçisi	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Boyacı Ve Yüzey Hazırlamacı/Yapı Dekorasyoncusu	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Baz İstasyonu Montaj Elemanı	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Mekanik Bakım Onarımcısı	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Aşçı	11,1%	88,9%	55,6%	11,1%	33,3%	0,0%	0,0%
Sınıf Öğretmeni	85,7%	57,1%	57,1%	0,0%	14,3%	0,0%	0,0%
Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	100,0%	71,4%	71,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Satış Temsilcisi / Plasiyer	66,7%	100,0%	66,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2019

Van ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, çoğu meslek için ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasının TGÇM nedeni olduğu görülmektedir. Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim mesleği ise TGÇM nedeni olarak ilk sırada Yeterli Başvuru yapılmaması olarak belirtilmiştir. Vardiyalı çalışma Olması seçenekleri ilk on meslek arasında temininde güçlük çekilme nedeni olmamıştır. Tehlikeli ve/veya çok tehlikeli meslek olması ise yalnızca Baz İstasyonu Montaj Elemanı ile Mekanik Bakım Onarımcısı meslekleri için TGÇM nedeni olmuştur.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu bağlamda işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Van ilinde 2019 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel

etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen “30 Nisan 2020 tarihi itibarıyla işletmenizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 19,3’ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Van ilinde işletmelerin yüzde 20’si istihdamın artacağını öngörmüştür. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 3,9 ve Van ilinde ise yüzde 5,8 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Değişmeyecek	Fikrim Yok
İnşaat	21,5%	9,2%	9,2%	60,0%
Toptan ve perakende ticaret	21,2%	4,2%	21,2%	53,4%
İmalat	25,4%	6,8%	18,7%	49,1%
Ulaştırma ve depolama	14,5%	5,5%	16,4%	63,6%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	16,3%	2,3%	4,7%	76,7%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	14,7%	8,8%	20,6%	55,9%
Eğitim	8,3%	0,0%	25,0%	66,7%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	31,8%	0,0%	22,7%	45,5%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	18,8%	12,5%	12,5%	56,3%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	0,0%	20,0%	80,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	20,0%	0,0%	20,0%	60,0%
Madencilik ve taş ocaklığı	33,3%	0,0%	0,0%	66,7%
Bilgi ve iletişim	66,4%	0,0%	0,0%	33,6%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	20,0%	5,8%	15,8%	58,5%

Kaynak: İPA 2019

Sektörlere göre istihdam değişim beklentisi incelendiğinde istihdamda artış bekleyen işletmelerin oranı sırasıyla Bilgi ve iletişim, Madencilik ve taş ocaklığı ve İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörlerinde en yüksek düzeydedir. İstihdamda azalış bekleyen işletme oranı en yüksek sektörler ise Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler ile İnşaat sektörüdür. Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektörlerinde yer alan işletmelerin tamamı gelecek dönemde istihdamlarının değişmemesini beklemektedirler. Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri ile Diğer hizmet faaliyetleri sektöründeki işletmelerin tamamı ise istihdam değişimine ilişkin fikir beyan etmemiştir.

Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NIDO
İnşaat	1.007	33,5%
İmalat	1.037	27,2%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	369	7,9%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	25	7,0%
Bilgi ve iletişim	14	6,6%
Toptan ve perakende ticaret	265	5,4%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	75	5,1%
Ulaştırma ve depolama	121	3,1%
Madencilik ve taş ocaklığı	41	2,8%
Eğitim	22	2,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	9	1,5%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	10	1,0%
Genel Toplam	2.995	11,1%

Kaynak: İPA 2019

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerde 2020 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2019 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 3,6 artacağı beklenmekte olup Van ilinde ise bu oran yüzde 11,1 olup ülke genelinin üzerinde gerçekleşmiştir.

En fazla net istihdam değişimi bin 7 kişilik artış ile İnşaat sektöründe beklenmektedir. En fazla net istihdam değişim oranı ise yüzde 33,5 ile yine İnşaat sektöründe beklenmektedir. Van ilinde istihdam azalışı beklenen sektör bulunmamaktadır.

Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	45	38,3%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	955	33,5%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	354	12,8%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	528	10,9%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	695	9,1%
Profesyonel Meslek Mensupları	146	6,9%
Hizmet Ve Satış Elemanları	212	4,9%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	59	3,4%
Yöneticiler	1	0,1%
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	0	0,0%
Genel Toplam	2.995	11,1%

Kaynak: İPA 2019

Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler grubu hariç diğer tüm meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir. En fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu ise 955 kişilik artış ile

Sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlardır. En az artış beklenen meslek grubu ise 1 kişilik artış ile Yöneticilerdir.

Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Makineci (Dikiş)	Kamyon Şoförü
İnşaat İşçisi	Ahşap Kalıpcı
Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi	Bekçi
Sıvacı	Özel Güvenlik Ve Koruma Meslek Elemanı
Soğuk Demirci	Sihhi Tesisatçı
Satış Danışmanı / Uzmanı	Beden İşçisi (Genel)
İnşaat Elemanları Kalıpcısı (Elle)	Satış Temsilcisi / Plasiyer
Alçı Sıva Uygulayıcısı	Mermer Döşeyici
Servis Şoförü (Okul)	Beton Transmikser Operatörü
Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi	Tüp (Lpg) Dağıtım Elemanı

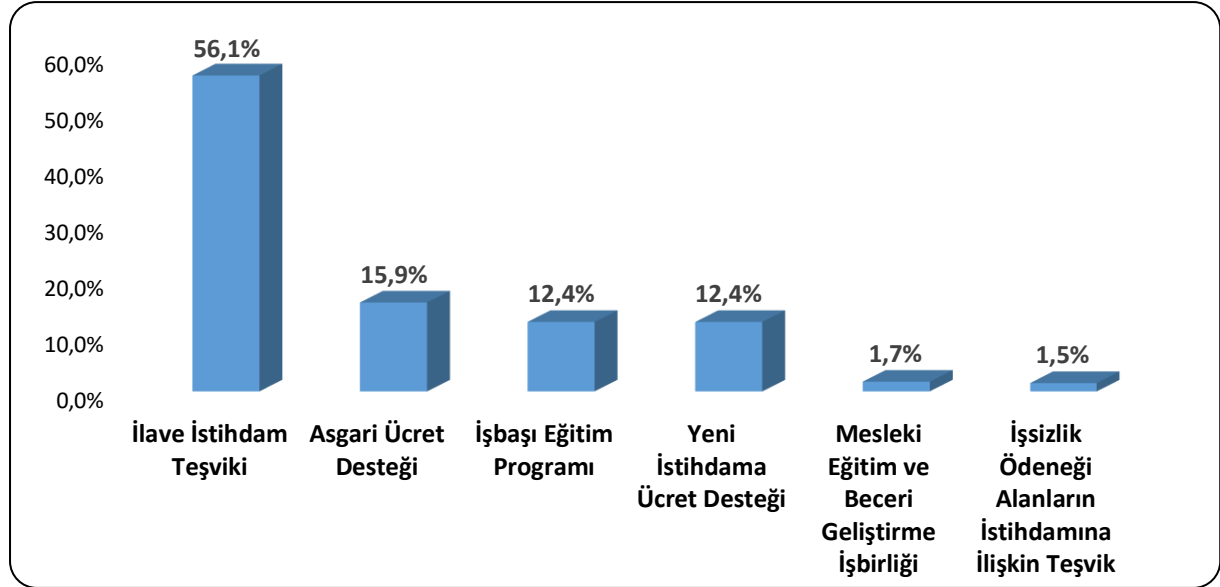
Kaynak: İPA 2019

Van ilinde gelecek dönem, net istihdam artışının en fazla olması beklenen ilk üç meslek sırasıyla, Makineci (Dikiş), İnşaat İşçisi ve Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi olup, Kamyon Şoförü, Ahşap Kalıpcı ve Bekçi meslekleri ise en fazla net istihdam azalışı beklenen ilk üç meslek olarak sıralanmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi ve İnşaat İşçisi meslekleri istihdam artışı beklenen meslekler içerisinde yine ilk sıralarda yer almaktadır. Van ili için inşaat ve Bilgi ve İletişim sektörleri ile ilgili mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam azalışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Van ili için ilk sıradaki meslekler arasında aynı meslek bulunmamaktadır.

Şekil 24: Teşviklerin İstihdama Katkısı

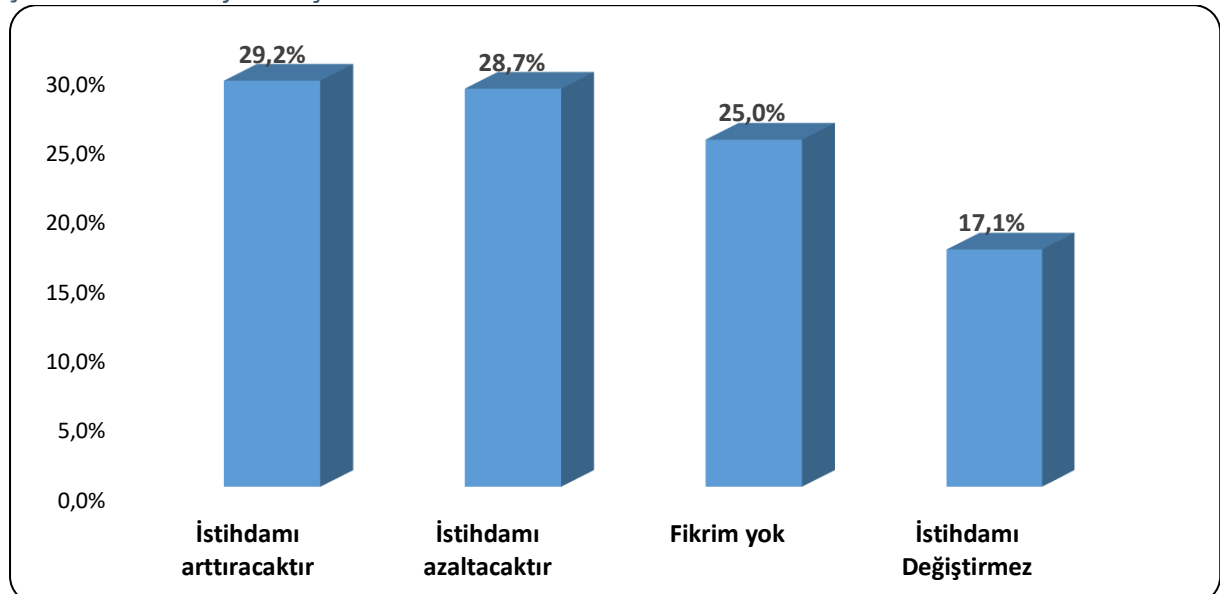

Kaynak: İPA 2019

Van ilinde 20+ çalışanı olan işletmelere teşviklerin istihdama olan katkısı sorulmuştur. İşverenler, istihdama en çok katkı sunan teşvikin İlave İstihdam Teşviki olduğunu beyan etmişlerdir. İkinci sırada ise Asgari ücret desteği yer almaktadır. İşverenler, istihdama en düşük katkıyı sunan teşvikin ise İşsizlik ödeneği alanların istihdamına ilişkin teşvik olarak değerlendirmiştir.

Türkiye genelinde işverenlerin yüzde 34,4'ü istihdama en çok katkı sunan teşvikin İlave İstihdam desteği olduğunu beyan etmişlerdir. İkinci sırada ise Yeni İstihdama Ücret Desteği gelmektedir.

Şekil 25: Teknolojik Gelişmelerin İstihdama Etkisi

Kaynak: İPA 2019

Van ilinde 20+ çalışanı olan işletmelerin teknolojik gelişmelerin istihdama etkisi konusunda görüşleri sorulmuştur. İşverenlerin yüzde 29,2'si istihdamı arttıracığını beyan ederken, yüzde 28,7'si ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir. İşverenlerin yüzde 17,1'i teknolojik gelişmelerin istihdamı değişmeyeceği görüşündeyken, yüzde 25'i ise fikir beyan etmemiştir.

Teknolojik gelişmelerin istihdama etkisine ilişkin beklentiler sektörler arası farklılık göstermektedir. Van ilinde; İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, Diğer hizmet faaliyetleri ve Kültür, sanat eğlence, dinlence sektörlerinde ise işverenlerin yarısından fazlası teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracığını savunmaktadır.

Türkiye genelinde ise işletmelerin yüzde 31,2'si teknolojik gelişmelerin istihdamı değiştirmeyeceğini, yüzde 22,7'si istihdamı arttıracığını ve yüzde 21'i ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir.

SONUÇ

Van İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun temel amacı, 2019 yılında Van ilinde gerçekleşmiş olan İşgücü Piyasası Araştırması çerçevesinde ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliklerin giderilmesi, işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Ayrıca araştırma kapsamında mevcut işletmelerden alınan bilgiler doğrultusunda temininde güçlük çekilen işgücüne gerekli niteliklerin kazandırılması için aktif istihdam politikalarının planlanmasına katkı sağlaması amaçlanmıştır.

İl genelinde 2013 yılı TÜİK verilerine göre işsizlik oranının yüzde 10,3 olduğunu görmekteyiz. TÜİK 2013 yılından günümüze il bazında değil ulusal ve bölgesel işsizlik oranı verisi yayınlamaktadır. 2018 TÜİK verilerine göre TRB2(Van-Muş-Bitlis-Hakkari) bölgesinde işsizlik oranı yüzde 21,5'tir.

Van ilinde İŞKUR'da kaydı bulunan işsizlerin büyük bir bölümünün vasıf gerektirmeyen mesleklere sahip olduğu görülmektedir. Van'da mesleksizlik kaynaklı işsizlik sıkıntısı kadar kalifiye eleman sıkıntısı da yaşanmaktadır. İşverenler, açık işlerinde ve eleman temininde güçlük çektiği mesleklerde çalışacak personelin mesleki becerisi ve tecrübesine önem verdiğini ifade etmektedir. Bu durum kalifiye eleman talebinin karşılanamadığını göstermekte olup İŞKUR'un mesleki eğitim kursları gibi aktif işgücü programlarının önemini ortaya çıkarmaktadır. Araştırma sonucunda ortaya çıkan temininde güçlük çekilen mesleklere göre bir planlamayla kursların açılması istihdama yardımcı olacaktır.

Van ili İşgücü Piyasası Araştırma sonuçlarına göre toplam çalışanların yüzde 82,1'i erkeklerden, sadece yüzde 17,9'u kadınlardan oluşmaktadır. İlimizde en fazla sayıda kadın çalışanın istihdam edildiği sektör İmalat sektörüdür. Sektörler kendi içinde değerlendirildiğinde ise kadın çalışan oranı en yüksek olan sektör İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri sektörüdür. Kadın çalışan oranı diğer sektörler ile kıyaslandığında nispeten daha yüksek olan sektörler Eğitim, Bilgi ve İletişim ile Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri gibi genellikle belirli bir eğitim düzeyi gerektiren işletmelerdir. Yukarıda açıklanan göstergelerle birlikte bu gösterge de Van ilinde belirli bir eğitim düzeyine sahip kadınların istihdam edilme şansının daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Van ili işe yerleştirme rakamlarını 2016 yılı ile kıyaslandığında 2018 yıl sonu itibariyle yüzde 79,3 oranında bir artış söz konusudur. Bu artış özellikle önem verdiğimiz gruptan biri olan gençlerde daha belirgin olarak görülmektedir. Genç işe yerleştirme rakamı son 3 yılda % 240 artarak genel işe yerleştirme performansınızın %89,6 üzerinde gerçekleşmiştir. Yine aynı şekilde önem verdiğimiz gruptan biri olan kadınlarda da daha belirgin olarak görülmektedir. Kadın işe yerleştirme rakamı son 3 yılda % 285,7 artarak genel işe yerleştirme performansınızın %115,1 üzerinde gerçekleşmiştir.

Ülkemizde ve ilimizde istihdamın arttırılması için kadınların işgücüne katılımı artmalı ve kadın istihdamı teşvik edilmelidir. Bunun için de kadın eğitim seviyesinin artırılması ve düşük eğitim seviyesine sahip kadınların istihdamına yönelik teşviklerin ve girişimcilik programlarının geliştirilmesi gerekmektedir. Van ilinde İŞKUR'a kayıtlı kadın işsizlerin çoğunun nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı olduğu görülmektedir. Bu kişilerin istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde eğitilmelerine bağlıdır. 2018 yılında aktif işgücü piyasası programları kapsamında 110 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 2 bin 490 kişi faydalanmıştır. Kurs sayılarında 2011 yılına göre bir artış söz konusudur. Buna rağmen kursiyer sayısındaki artış sınırlı olmuştur. Bunun nedeni yıllar içerisinde işbaşı eğitim programının daha fazla tercih edilmesidir. İŞKUR tarafından açılan kurs ve işbaşı eğitim programlarının yararlanıcılara mesleki beceri ve tecrübe kazandırdığı bunun sonucunda da yararlanıcıların işgücü piyasasında tutunma ihtimalinin arttığı söylenebilir.

İŞKUR'un düzenlendiği aktif işgücü programları ile kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgilerini artırarak meslek kazanmaları, mesleklerinde gerekli beceri ve tecrübeyi kazanmaları amaçlanıp böylece işgücü piyasasına girişte İŞKUR'un aracı rol alması amaçlanmaktadır. Son dönemde özellikle imalat ve bilişim sektörlerinin gelişimi teşviklerle desteklenmektedir. Teşviklerin yanında söz konusu bu sektörlerin gelişimine yönelik olarak Van ilinde hem İmalat hem de Bilişim Sektörü alanında 2018 yılında toplamda 1679 kursiyerin Mesleki ve Teknik Eğitimi aldığı görülmektedir. Son 3 yıllık performansla bakıldığında iki sektör özelinde Mesleki Eğitim Kurslarından faydalananların sayısında önemli bir artış olduğu gözlemlenmiştir. Gerçekleşen bu artış merkezde alınan politika kararlarının yerelde hızlı bir biçimde etki ettiği ve sonuca dönmesine kanıt niteliğindedir. Bu kapsamda İl Müdürlüğünüz olarak söz konusu bu sektörlerin gelişimine yönelik İİMEK kararı ve İl Müdürlüğü toplantı

kararları bulunmaktadır. Yıllar itibariyle istatistikler incelendiğinde aktif işgücü programlarına ilginin arttığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Van ilinde 20+ istihdamlı işletmelerde çalışan sayılarına göre istihdamda öncü sektörler İnşaat, Toptan ve perakende ticaret, İmalat, Ulaştırma ve depolama ve İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektörleridir.

Van ili İşgücü Piyasası Araştırması döneminde 20 işletmede 155 açık iş tespit edilmiştir. Van ilinde İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 155 kişilik açık işin yüzde 63'üne tekabül eden 97 kişilik kısmı, bu sektördeki işverenlerden gelmiştir. İlgili dönemde açık işlerin olduğu diğer sektörler ise Toptan ve perakende ticaret, İdari ve destek hizmet faaliyetleri, İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri, İnşaat ve Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörleridir.

Van ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 3,8'inde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işletme oranı yüzde 18,4 olarak gerçekleşmiştir.

Van ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla sayıda açık işin Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 37,7'dir.

Açık işi olan işletmelerin yüzde 38,4'sinin; aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri "Lise Altı" cevabı dikkat çekicidir. Bunun arkasında işverenlerin aradıkları elemanlarda eğitim düzeyine önem verdikleri bunun yanında da iletişim ve ifade yeteneği, İkna Kabiliyeti ve pazarlama gücü ve Takım Çalışmasına yatkın olmalarını istemesi etkendir.

Eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenleri sıralaması da bu görüşü teyit etmektedir. İşverenlerin büyük çoğunluğu istedikleri elemanları Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması, Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması ve Bu meslekte işe başvuru yapılmaması nedenlerinden kaynaklandığını öncelikli olarak belirtmişlerdir. Son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çekildiği belirtilen çoğu meslek için ilk sırada Gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamamasının TGÇM nedeni olduğu görülmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre çalışma kapsamında işverenlere bir yıl sonrası için yöneltilen “işletmenizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 19,3’ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Van ilinde işletmelerin yüzde 20’si istihdamın artacağını öngörmüştür. Diğer taraftan istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 3,9 ve Van ilinde ise yüzde 5,8 olarak gerçekleşmiştir.

Van ilindeki işverenlerin yüzde 56,1’i, istihdama en çok katkı sunan teşvikin ilave istihdam Teşviki olduğunu beyan etmişlerdir. Türkiye genelinde de Van iline benzer şekilde işverenlerin yüzde 34,4’ü istihdama en çok katkı sunan teşvik olarak ilave istihdam desteğini belirtmişlerdir.

Teknolojik gelişmelerin istihdama olası etkilerine işverenlere sorduğumuzda, sektörler arasında farklılıklar olduğu görülmüştür. Van ilinde; Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler, Diğer hizmet faaliyetleri ve Kültür, sanat eğlence, dinlence sektörlerinde ise işverenlerin yarıdan fazlası teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracığını savunmaktadır.

Gelişen teknoloji, mal ve hizmet üretim süreçlerini değiştirmektedir. Bu değişim işgücü piyasalarına da yansımakta olup işgücünden talep edilen nitelik ve beceriler her geçen gün değişmektedir. Üretim süreçleri ile işgücü niteliklerinin uyumlu bir biçimde değişmesi etkin bir işgücü piyasasının oluşması için önem arz etmektedir. İşgücü piyasasının taleplerini karşılayabilecek nitelikli işgücünün oluşmasında mesleki eğitimin önemi ön plana çıkmaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasasının mevcut durumunu bilerek ve gelecek dönem eğilimlerini kestirerek karar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla işgücü piyasası analiz raporu hazırlanmıştır.

EK-1: İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU**2019 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU**

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması (İPA) ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı ile sektörler bazında işgücü, niceliği, eğitimi, niteliği hakkında ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi toplanması ve işgücünün yetiştirilmesine yönelik programların geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Bilgi Verme ve Gizlilik

- 1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak maksadıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik maksadı dışında kullanılamaz.
- 2- **4904 sayılı Türkiye İş Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim iş- yerlerine 4.409 TL (dörtbindört yüzdokuz Türk Lirası) İdari Para Cezası uygulanır.**
- 3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka maksatla kullanılamaz. **İkinci maddeye aykırı davranışlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması gerektirmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No :

İşyerinin Yasal Unvanı :

E-Posta Adresi :

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı :

Unvanı :

Tarih :

Telefonu :

E-Posta :

İmza/Kaşe :

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyeri ile İlgili Bilgiler:

	Evet	Hayır
1.1. İşyerinizde ihracat yapılıyor mu?		
1.2. İşyerinizde Ar-Ge çalışması yapılıyor mu?*		
1.3. İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıyor mu?		
1.4. İşyerinizde kısmi (part-time) çalışma yapılıyor mu?		
1.5. İşyerinizde İnsan Kaynaklarından sorumlu personel var mı?		

2) Gelecek bir yıl içinde planlanan bir yatırımınız var mıdır? (Cevabınız evet ise soru 3'e geçiniz, Hayır ise, soru 4'e geçiniz.)

Evet ()

Hayır ()

3) Yatırımla İlgili Bilgiler

3.1 Yatırımın Türü:

İlave yatırım ()

Her türlü ilave tesis, makine, teçhizat vs... alımı veya kiralınması

Teknolojik Yatırım ()

Mevcut makine, teçhizatın teknolojik olarak yenilenmesi

Stratejik Yatırım ()

İşyerinin verimliliğini ve karlılığını artırmak için yürütülecek her türlü, AR-GE, eğitim ve pazarlama faaliyetleri

Diğer ()

3.2. Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam artış sayısı (kişi)

(artış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

3.3. Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam azalış sayısı (kişi)

(azalış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

* AR-GE; Bir kurumun bilim adamları ve mühendisler istihdam etmek suretiyle şirketin çalışma alanı doğrultusunda bilim ve teknolojinin gelişmesini sağlayacak yeni bilgileri elde etmek veya mevcut bilgilerle yeni malzeme, ürün ve araçlar üretmek, yazılım üretimi dahil olmak üzere yeni sistem, süreç ve hizmetler oluşturmak veya mevcut olanları geliştirmek, yaptığı çalışma ve faaliyetleri anlatmak için kullanılan yaygın bir terimdir.

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

4) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız.

[illegible]

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER

5) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz?

Evet () 5.1. soruya geçiniz.

Hayır () 6.Soruya geçiniz.

5.1) Eleman aranılan meslekler

[illegible]

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)

****Kullandığınız arama kanallarından EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.**

BÖLÜM III – 1 YIL SONRA (30 NİSAN 2020 TARİHİ İTİBARIYLA) ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

6) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibarıyla) işyerinizde net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐	→	6.1'e geçiniz.
	Hayır ☐	→	7.soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐	→	7. soruya geçiniz.

6.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibarıyla) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış

7) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibarıyla) işyerinizde net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	→	7.1'e geçiniz.
	Hayır	→	8. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	→	8. soruya geçiniz.

7.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibarıyla) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?

Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

8) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslek var mı?

Evet () 8.1. soruya geçiniz.

Hayır () 9.Soruya geçiniz.

8.1) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz kişi sayısını belirtiniz.

[illegible]

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

9) Gelecek 10 yıl içerisinde teknolojik gelişmelerin sektörünüzdeki istihdama yansıması nasıl olacaktır?

İstihdamı arttıracaktır. () İstihdamı azaltacaktır. () İstihdamı Değiştirmez. () Fikrim yok. ()

10) Sektörünüzde gelecek 10 yılda öne çıkacağını düşündüğünüz (Geleceğin Meslekleri) meslekler nelerdir?

.....
.....

11) Genç (15-29 yaş) personel seçiminde aradığınız kriterler nelerdir? (Birden fazla seçilebilir)

Pratik Beceri.	()
Teorik Bilgi.	()
Diploma/sertifika.	()
İş Deneyimi.	()
Referans.	()

12) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hizmetlerinden faydalandınız mı?

Evet () 13. Soruya geçiniz. Hayır () 14. Soruya geçiniz.

13) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandınız?
(Hizmetlerde birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Temini.	()
İşbaşı Eğitim Programları.	()
Çalışanların Mesleki Eğitimi.	()
Mesleki Eğitim Kursu.	()
Kısa Çalışma Ödeneği.	()
Danışmanlık ve Yönlendirme.	()
Teşvikler.	()
(15. Soruya Geçiniz)	

14) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz. (Birden fazla seçilebilir)

- İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim. ()
İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum. ()
İnternet sitesi kullanışlı değil. ()
Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması. ()
İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor. ()
Daha önce aldığım hizmetlerden memnun kalmadım. ()
İŞKUR Hizmet birimi çok uzak. ()

15) İŞKUR'un sizi en çok hangi alanlarda desteklemesini istersiniz? (En fazla 3 tane belirtiniz.)

- İşe Uygun Eleman Temini. ()
İşbaşı Eğitim Programı. ()
Çalışanların niteliklerinin artırılması için mesleki eğitim desteği sunulması. ()
Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği. ()
Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği. ()
İşyerime özel sektörel danışmanlık vermesi. ()

16) Son 3 yılda İstihdam Seferberlikleri kapsamında sunulan Hizmetlerden haberdar mısınız?

Evet ☐ (17. Soruya Geçiniz) ☐ Hayır (18. Soruya Geçiniz)

17) Sizce sunulan teşviklerden hangisinin İstihdama katkısı en yüksek düzeyde olmuştur?

- Yeni İstihdama Ücret Desteği. ()
İşbaşı Eğitim Programı. ()
İşsizlik Ödeneği Alanların İstihdamına İlişkin Teşvik. ()
İlave İstihdam Teşviki. ()
Asgari Ücret Desteği. ()
Mesleki Eğitim ve Beceri Geliştirme İşbirliği. ()

18) İşyerinizde, çalışma iznine tabi olarak, Geçici Koruma Statüsünde (Suriyeli, Iraklı, Afgan vb.) işgücü istihdam etmek ister misiniz?

Evet ☐ Hayır ☐

19) E-Ticaret (İnternet üzerinden) yoluyla mal veya hizmet satışı yapıyor musunuz?

Evet ☐ (Form tamamlanmıştır.) ☐ Hayır (20. Soruya Geçiniz)

20) E-Ticaret (İnternet üzerinden) yoluyla mal veya hizmet satışı yapmamanızın nedeni nedir?
(En fazla 3 tane belirtiniz.)

- E-ticaret konusunda bilgisi olan personel eksikliği. ()
- Finansman yetersizliği. ()
- Elektronik ticareti teşvik eden mekanizmaların var olamaması. ()
- Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olamaması. ()
- E-ticaretin güvensiz bir mecra olması. ()

2019 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.